

**LLEI ORGÀNICA 1/2007, DE 28 DE FEBRER,
DE REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA
DE LES ILLES BALEARS ¹**

*(BOIB núm. 32 ext., d'1 de març de 2007;
correcció d'errades BOIB núm. 29, de 28 de febrer de 2008)*

Exposició de motius

Preàmbul

Títol I – Disposicions generals

Títol II – Dels drets, els deures i les llibertats dels ciutadans de les Illes Balears

Títol III – De les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Títol IV – De les institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Capítol I – El Parlament

Capítol II – El president

Capítol III – El Govern de les Illes Balears

Capítol IV – Els consells insulars

Capítol V – Els municipis i altres entitats locals de les Illes Balears

Capítol VI – Els òrgans de consulta i assessorament

Capítol VII – L'Administració pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Capítol VIII – El control dels poders de la Comunitat Autònoma

Capítol IX – El règim jurídic de la Comunitat Autònoma

Títol V – Dels mitjans de comunicació social

Títol VI – Del poder judicial a les Illes Balears

Títol VII – De les relacions institucionals

Capítol I – Acció exterior

Capítol II – Relacions amb la Unió Europea

Capítol III – Relacions amb l'Estat

Capítol IV – Relacions amb les comunitats autònomes

Títol VIII – Del finançament i la hisenda

Capítol I – Principis generals

Capítol II – Recursos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Capítol III – Pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Capítol IV – Finançament i hisendes dels consells insulars.

Títol IX – De la reforma de l'Estatut

Disposicions addicionals

Disposicions transitòries

Disposició final

¹ Versió catalana, corregida i actualitzada de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, encomanada a l'Institut d'Estudis Autònomic mitjançant Resolució del secretari de la Presidència de 2 de desembre de 2008 (BOIB núm. 176, de 16 de desembre de 2008), amb el suport del Departament d'Assessorament Lingüístic de la Comunitat Autònoma.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, va suposar l'establiment d'un sistema d'autogovern i la consolidació del principi de cooperació entre els pobles que formen la comunitat insular. Aquesta Llei, al llarg de 23 anys, ha sofert dues modificacions que han dotat la nostra autonomia de més contingut de competències i han acomodat les nostres institucions d'autogovern a la nova realitat espanyola i europea.

L'evolució positiva de l'autogovern, i també l'augment de la població i un major aprofundiment en el reconeixement del fet insular, juntament amb una tendència generalitzada cap a una major descentralització de l'Estat espanyol, demanen una adequació de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears per donar una resposta millor a les noves necessitats dels ciutadans.

Així mateix, el sentiment i la idiosincràsia illencs han donat més protagonisme a cada una de les illes i dels seus respectius consells insulars alhora que apuntava com un desig generalitzat el fet que Formentera gaudís d'un consell insular propi, que gestionàs, des de la mateixa illa, l'administració insular.

Per tots aquests motius, els diputats sotasignats presenten la següent Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears:

Article únic

Es modifica l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat mitjançant la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, i es fa una nova redacció del preàmbul, de determinats articles, de determinades disposicions addicionals i transitòries, de les denominacions de tots els articles, d'alguns dels capítols i títols i de totes les disposicions addicionals i transitòries; s'hi incorporen, així mateix, determinats articles, capítols, títols i disposicions addicionals i transitòries i es tornen a enumerar tots els títols, els capítols, els articles i les disposicions addicionals i transitòries, de manera que el text de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears esmentat té el contingut següent:

PREÀMBUL

Al llarg de la seva història, les Illes Balears han bastit la seva identitat amb les aportacions i energies de moltes generacions, tradicions i cultures, que han convergit en aquesta terra d'acollida. Així, les Illes Balears, per la confluència d'una multiplicitat de pobles i de civilitzacions, al llarg de la seva història, han esdevingut una societat dinàmica, amb un patrimoni cultural i social, tangible i intangible, singular entre totes les cultures del Mediterrani i del món, fonamentat, en la seva profunditat més íntima, en uns valors universals incloents i no excloents.

Durant segles, el poble de les Illes ha mantingut constant aquesta vocació i, en la darrera etapa del segle XX, va exercir el seu dret a l'autonomia d'acord amb la Constitució espanyola vigent.

Actualment, els pobles de les Illes, hereus d'unes tradicions fonamentades sobre la base dels principis irrenunciables d'igualtat, democràcia i convivència pacífica i justa, continuen proclamant aquests valors, com a expressió dels valors superiors de la seva vida col·lectiva.

I, en aquest sentit, la nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera vol retre homenatge a tots els seus fills que, al llarg de tots els temps, llunyans i propers, han treballat per mantenir la identitat del nostre poble, la qual cosa ens ha permès, gràcies a ells, assolir les fites actuals.

Ara, al cap d'uns anys d'aquesta darrera etapa autonòmica, amb diferents modificacions que han permès avançar en el nostre autogovern, és hora de fer una passa més i definir un nou marc de convivència que ens permeti afrontar el nostre futur amb il·lusió.

Així, les Illes Balears, mitjançant el seu Estatut, pretenen continuar en el procés col·lectiu d'avançar cap a l'autogovern en el marc de l'Estat espanyol i la Unió Europea, d'acord amb el valor suprem: el sistema democràtic que s'inspira en la llibertat, la justícia, la pau, la igualtat i la defensa dels drets humans, i també la solidaritat entre tots els pobles.

D'aquesta manera, l'Estatut declara que:

- Les Illes Balears són una comunitat de persones lliures i per a persones lliures, en què cada persona pot viure i expressar identitats diverses, amb esperit decidit de cohesió, fonamentat en el respecte a la dignitat de totes i cada una de les persones.
- L'aportació de tots els habitants de les Illes ens configura com una societat integradora, en què l'esforç és un valor i la capacitat innovadora i emprenedora s'ha d'impulsar i ha de continuar formant part del nostre tarannà de sempre.
- La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la nostra cultura i tradicions són elements identificadors de la nostra societat i, en conseqüència, són elements vertebradors de la nostra identitat.
- L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.
- Per avançar cap a una societat moderna és imprescindible aprofundir, i continuar apostant-hi, en valors de cohesió social, pau i justícia, desenvolupament sostenible, protecció del territori i igualtat de drets, especialment la igualtat entre homes i dones.

Per tot això, el Parlament de les Illes Balears, recollint el sentiment majoritari de tota la ciutadania, i en exercici del seu dret a aprofundir en el sistema autonòmic, proposa i les Corts Generals aproven aquest text articulat de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Illes Balears

1. La nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, com a expressió de la seva voluntat col·lectiva i en exercici del dret a l'autogovern que la Constitució reconeix a les nacionalitats i les regions, es constitueix en comunitat autònoma en el marc de la Constitució i d'aquest Estatut.

2. La denominació de la comunitat autònoma és *Illes Balears*.

Article 2. El territori

El territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears és el format pel de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera i Cabrera i pel de les altres illes menors adjacents.

Article 3. Insularitat

1. L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.

2. Els poders públics, de conformitat amb el que estableix la Constitució, garanteixen la realització efectiva de totes les mesures necessàries per evitar que del fet diferencial es puguin derivar desequilibris econòmics o de qualsevol altre tipus que vulnerin el principi de solidaritat entre totes les comunitats autònomes.

Article 4. La llengua pròpia

1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, té, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial.

2. Totes les persones tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la, i ningú no pot ser discriminat per causa de l'idioma.

3. Les institucions de les Illes Balears han de garantir l'ús normal i oficial dels dos idiomes, han de prendre les mesures necessàries per assegurar-ne el coneixement i han de crear les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears.

Article 5. Els territoris amb vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears

El Govern ha de promoure la comunicació, l'intercanvi cultural i la cooperació amb les comunitats i els territoris, pertanyents o no a l'Estat espanyol, que tenen vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears. A aquests efectes, el Govern de les Illes Balears i l'Estat, d'acord amb les seves competències respectives, poden subscriure convenis, tractats i altres instruments de col·laboració.

Article 6. Els símbols de les Illes Balears

1. La bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, està constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig.

2. Cada illa pot tenir la seva bandera, el seu dia de celebració i els símbols distintius propis, per acord del consell insular respectiu.

3. La diada de les Illes Balears és l'1 de març.

Article 7. Capital de les Illes Balears

La capital de les Illes Balears és la ciutat de Palma, que és la seu permanent del Parlament, de la Presidència del Govern i del Govern, sens perjudici que el Parlament i el Govern es puguin reunir en altres llocs de les Illes Balears, d'acord amb el que estableixen, respectivament, el Reglament del Parlament i la llei.

Article 8. L'organització territorial

1. La Comunitat Autònoma articula la seva organització territorial en illes i en municipis. Les institucions de govern de les illes són els consells insulars, i les dels municipis, els ajuntaments.

2. Aquesta organització ha de ser regulada, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, per una llei del Parlament de les Illes Balears, d'acord amb aquest Estatut i amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, delegació i coordinació entre els organismes administratius i d'autonomia en els àmbits respectius.

Article 9. La condició política dels illencs

1. Als efectes d'aquest Estatut, tenen la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma els espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tenen veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears.

2. Gaudeixen dels drets polítics definits en aquest Estatut els ciutadans espanyols residents a l'estranger que hagin tingut el darrer veïnatge administratiu a les Illes Balears i acreditin aquesta condició en el consolat d'Espanya corresponent. Gaudeixen també d'aquests drets els seus descendents inscrits com a espanyols, si ho sol·liciten, en la forma que determini la llei de l'Estat.

3. Els estrangers que tinguin veïnatge en qualsevol dels municipis de les Illes Balears i adquireixin la nacionalitat espanyola queden subjectes al dret civil de les Illes Balears llevat que manifestin la seva voluntat en sentit contrari.

Article 10. Les disposicions dels poders públics de les Illes Balears

Les normes, les disposicions i el dret civil de la Comunitat Autònoma tenen eficàcia territorial, sens perjudici de les normes per resoldre els conflictes de lleis i de les excepcions que es puguin establir en cada matèria.

Article 11. Comunitats illenques fora del territori

1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma poden sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les Illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears ha de regular, sens perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat, que en cap cas no pot comportar la concessió de drets polítics.

2. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar a l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior, subscrigui, si escau, els tractats internacionals pertinents.

Article 12. Principis rectors de l'activitat pública

1. La Comunitat Autònoma fonamenta el dret a l'autogovern en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans.

2. Aquest Estatut reafirma, en el marc de les competències de la Comunitat Autònoma, els drets fonamentals que emanen de la Constitució, de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals i dels tractats i els acords sobre la matèria ratificats per l'Estat.

3. Les institucions pròpies de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per complir les finalitats que els són pròpies i en el marc de les competències que els atribueix aquest Estatut, han de promoure, com a principis rectors de la política econòmica i social, el desenvolupament sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic, de manera que s'asseguri a tota la ciutadania l'accés als serveis públics i el dret a la salut, l'educació, l'habitatge, la protecció social, el lleure i la cultura.

4. Les institucions pròpies han d'orientar la funció del poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comuna dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, i també les peculiaritats de cada illa com a vincle de solidaritat entre si.

TÍTOL II

DELS DRETS, ELS DEURES I LES LLIBERTATS DELS CIUTADANS DE LES ILLES BALEARS

Article 13. Drets, deures i llibertats reconeguts als ciutadans de les Illes Balears

1. Els ciutadans de les Illes Balears, com a ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, els deures i les llibertats reconeguts en la Constitució, en l'ordenament de la Unió Europea i en els instruments internacionals de protecció dels drets humans, individuals i col·lectius: en particular, en la Declaració de Drets Humans; en els pactes internacionals de drets civils i polítics i de drets econòmics, socials i culturals; en la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals, i en la Carta Social Europea.

2. Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears estan vinculats per aquests drets i llibertats i han de vetllar per protegir-los i respectar-los, i també pel compliment dels deures.

3. Els drets i els principis d'aquest títol no poden suposar una alteració del règim de distribució de competències, ni la creació de títols competencials nous o la modificació dels ja existents. Cap de les disposicions d'aquest títol no pot ser desplegada, aplicada o interpretada de forma que redueixi o limiti els drets fonamentals reconeguts per la Constitució i pels tractats i convenis internacionals ratificats per Espanya.

Article 14. Drets en relació amb les administracions públiques

1. Sens perjudici del que disposa la legislació bàsica de l'Estat, una llei del Parlament de les Illes Balears ha de regular el dret a una bona administració i a l'accés als arxius i registres administratius de les institucions i administracions públiques de les Illes Balears.

2. Tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de les Illes Balears tractin els seus assumptes de forma objectiva i imparcial i en un termini raonable, a gaudir de serveis públics de qualitat, i també a accedir a la funció pública en condicions d'igualtat i segons els principis constitucionals de mèrit i capacitat.

3. Els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a adreçar-se a l'Administració de la Comunitat Autònoma en qualsevol de les seves dues llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada.

4. En l'àmbit de les seves competències, la Comunitat Autònoma ha de garantir la qualitat dels serveis de l'Administració de justícia, l'atenció a les víctimes i l'accés a la justícia gratuïta.

5. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir polítiques de protecció i defensa de consumidors i usuaris i de les seves associacions, i també del seu dret a ser informats i a intervenir, directament o a través dels seus representants, davant les administracions públiques de les Illes Balears d'acord amb la legislació de l'Estat i les lleis del Parlament.

Article 15. Drets de participació

1. Tots els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar de forma individual o col·lectiva en la vida política, econòmica, cultural i social de la comunitat autònoma. Els poders públics han de promoure la participació dels agents econòmics i socials del conjunt de la societat civil en els assumptes públics.

2. Els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els assumptes públics, directament o per mitjà de representants, en els termes que estableixen la Constitució, aquest Estatut i les lleis. Aquest dret comprèn:

- a) El dret a elegir els membres dels òrgans representatius de la Comunitat Autònoma i a concórrer-hi com a candidat.
- b) El dret a promoure i presentar iniciatives legislatives davant el Parlament de les Illes Balears i a participar en l'elaboració de lleis, directament o mitjançant entitats associatives, en els termes que estableixi la llei.
- c) El dret a promoure la convocatòria de consultes populars pel Govern de les Illes Balears, els consells insulars o els ajuntaments en els termes que estableixen la Constitució espanyola i les lleis.
- d) El dret de petició individual i col·lectiva en els termes que estableixin les lleis de l'Estat.

Article 16. Drets socials

1. Els poders públics de les Illes Balears han de defensar i promoure els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la comunitat autònoma.

2. Mitjançant una llei del Parlament s'ha d'elaborar la Carta de Drets Socials de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels ciutadans de les Illes Balears, que ha de contenir el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de les administracions públiques de les Illes Balears en l'àmbit de la política social.

3. En tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha de centrar primordialment en els àmbits següents: la defensa integral de la família; els drets de les parelles estables; la protecció específica i la tutela social del menor; la no-discriminació i els drets de les persones dependents i de les seves famílies a la igualtat d'oportunitats, a la participació i protecció, i a la integració i a l'accessibilitat universal, en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa i econòmica; la protecció i l'atenció integral de la gent gran per a la promoció de la seva autonomia personal i de l'envelliment actiu que els permeti una vida digna i independent i el seu benestar social i individual; l'articulació de polítiques que garanteixin la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural; l'assistència social a les persones que pateixin marginació, pobresa o exclusió social; la igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; la protecció social contra la violència, especialment la violència de gènere; els drets i l'atenció social dels immigrants amb residència permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4. Les administracions públiques, en el marc de les seves competències respectives, han de promoure les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears i dels grups i col·lectius en què s'integren siguin objecte d'una aplicació real i efectiva.

Article 17. No-discriminació per raó de sexe

1. Totes les dones i homes tenen dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia.

2. Les administracions públiques, segons la Carta de Drets Socials, han de vetllar en tot cas perquè les dones i els homes puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminacions de cap tipus i han de garantir que ho facin en igualtat de condicions. A aquests efectes s'ha de garantir la conciliació de la vida familiar i laboral.

3. Totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raó de la seva orientació sexual.

Article 18. Drets en l'àmbit cultural i en relació amb la identitat del poble de les Illes Balears i amb la creativitat

1. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura, a la protecció i a la defensa de la creativitat artística, científica i tècnica, tant individual com col·lectiva.

Els poders públics han de procurar la protecció i la defensa de la creativitat en la forma que determinin les lleis.

2. Totes les persones tenen dret que els poders públics promoguin la seva integració cultural.

3. Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar per la protecció i la defensa de la identitat i els valors i interessos del poble de les Illes Balears i pel respecte a la diversitat cultural de la comunitat autònoma i al seu patrimoni històric.

Article 19. Drets en relació amb les persones dependents

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, segons la Carta de Drets Socials, han de garantir en tot cas a tota persona dependent el dret a les prestacions públiques necessàries per assegurar la seva autonomia personal, la seva integració socioprofessional i la seva participació en la vida social de la comunitat.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears han de procurar a les persones dependents la seva integració per mitjà d'una política d'igualtat d'oportunitats, desenvolupant mesures d'acció positiva, i han de garantir l'accessibilitat espacial de les instal·lacions, els edificis i els serveis públics.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir l'ús de la llengua de signes pròpia de les persones sordes, que ha de ser objecte d'ensenyament, protecció i respecte.

Article 20. Catàstrofes

Els poders públics han de vetllar pels drets i les necessitats de les persones que hagin patit danys causats per catàstrofes.

Article 21. Pobresa i inserció social

A fi de combatre la pobresa i facilitar la inserció social, els poders de les Illes Balears han de garantir el dret dels ciutadans de les Illes Balears en estat de necessitat a la solidaritat i a una renda mínima d'inserció en els termes prevists en la llei.

Article 22. Dret a l'accés a un habitatge digne

Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir el dret d'accés a un habitatge digne dels ciutadans de les Illes Balears. Per llei s'han de regular els ajuts per promoure aquest dret, especialment a favor dels joves, de les persones sense mitjans, de les dones maltractades, de les persones dependents i d'aquelles altres en el cas de les quals els ajuts estiguin justificats.

Article 23. Medi ambient

1. Tota persona té dret a gaudir d'una vida i un medi ambient segur i sa. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, han de protegir el medi ambient i han d'impulsar un model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible.

2. Els poders públics de la comunitat autònoma han de vetllar per la defensa i la protecció de la naturalesa, del territori, del medi ambient i del paisatge. Han d'establir polítiques de gestió, ordenació i millora de la seva qualitat harmonitzant-les amb les transformacions que es produeixen per l'evolució social, econòmica i ambiental. Així mateix, la Comunitat Autònoma ha de cooperar amb les instàncies nacionals i internacionals en l'avaluació i en les iniciatives relacionades amb el medi ambient i el clima.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears han de promoure polítiques d'equilibri territorial entre les zones costaneres i les de l'interior.

Article 24. Activitat turística i sector primari

1. Els poders públics de la comunitat autònoma han de reconèixer l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears. El foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, al patrimoni cultural i al territori, i també amb l'impuls de polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tenguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i a llarg termini.

2. Des del reconeixement social i cultural del sector primari de les Illes Balears i de la seva important labor en l'activitat productiva, en el manteniment del paisatge, del territori, del medi ambient, de la cultura, de les tradicions i els costums més definidors de la identitat balear, les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures polítiques, jurídiques i legislatives que garanteixin els drets d'aquest sector i dels agricultors i ramaders en el seu desenvolupament i protecció.

Article 25. Salut

1. Es garanteix el dret a la prevenció i la protecció de la salut mitjançant un sistema sanitari públic de caràcter universal.

2. Totes les persones, en relació amb els serveis sanitaris, tenen dret a ser informades sobre els serveis a què poden accedir i els requisits necessaris per usar-los i sobre els tractaments mèdics i els seus riscos, abans que els siguin aplicats; a donar el consentiment per a qualsevol intervenció; a accedir a la història clínica pròpia, i a la confidencialitat de les dades relatives a la salut pròpia, en els termes que estableixen les lleis.

3. Totes les persones, en relació amb els serveis sanitaris, tenen dret al coneixement i a l'exigència de compliment d'un termini màxim perquè els sigui aplicat un tractament; a ser informades de tots els drets que les assisteixen, i a no patir cap tractament o pràctica degradant.

4. Totes les persones tenen dret a un tractament del dolor adequat i a cures pal·liatives, i també a declarar la seva voluntat vital anticipada, que s'ha de respectar en els termes que estableixi la llei.

Article 26. Educació

1. Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat.

2. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als centres educatius sostinguts amb fons públics.

3. Es garanteix la gratuïtat de l'ensenyament en els nivells obligatoris i en els altres nivells que s'estableixin per llei.

4. Les persones amb necessitats educatives especials per raons de malaltia o discapacitat tenen dret a accedir a una educació adaptada.

5. Totes les persones tenen dret a accedir a la formació professional i a l'educació permanent en els termes que estableixi la llei.

6. Els membres de la comunitat educativa tenen dret a participar en els assumptes escolars i universitaris en els termes establerts per la llei.

Article 27. Drets relatius a l'ocupació i al treball

1. En l'àmbit de les seves competències, les administracions públiques de les Illes Balears han d'impulsar la formació permanent, l'accés gratuït als serveis públics d'ocupació i a l'ocupació estable i de qualitat, en la qual es garanteixin la seguretat, la dignitat i la salut en el treball.

2. Es proclama el valor de la concertació i del diàleg social com a instrument indispensable de cohesió social, i del paper institucional que en aquest resultat tenen els interlocutors socials més representatius; per això es reconeixen als que compleixin les condicions previstes en l'ordenament jurídic les facultats i prerrogatives institucionals que tenen assignades i la seva participació ineludible en la vida administrativa pública, ja que amb això contribueixen a la satisfacció dels interessos generals mitjançant l'exercici de la seva funció.

Article 28. Dades personals i fitxers

Totes les persones tenen dret a l'accés, la protecció, la correcció i la cancel·lació de les seves dades personals que figurin en els fitxers de titularitat de les administracions públiques de la comunitat autònoma i dels ens o organismes de qualsevol classe que hi estan vinculats o que en depenen.

Article 29. Noves tecnologies i societat de la informació

En l'àmbit de les seves competències, els poders públics de les Illes Balears han d'impulsar l'accés a les noves tecnologies, a la plena integració en la societat de la informació i a la incorporació dels processos d'innovació.

TÍTOL III DE LES COMPETÈNCIES DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 30. Competències exclusives

La Comunitat Autònoma té la competència exclusiva en les matèries següents, sens perjudici del que disposa l'article 149.1 de la Constitució:

1. Organització, règim i funcionament de les seves institucions pròpies en el marc d'aquest Estatut.
2. Alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis i topònims.
3. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral, l'urbanisme i l'habitatge.
4. Obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat.
5. Ferrocarrils, carreteres i camins. El transport fet per aquests mitjans, per cable i per canonada. Ports, aeroports i heliports no qualificats d'interès general per l'Estat, i ports de refugi, ports, aeroports i heliports esportius.
6. Transport marítim, exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.

7. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports. Delimitació de les zones de servei dels ports i aeroports assenyalats en l'apartat 5 d'aquest mateix article.
8. Règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regadius. Aigües minerals i termals. Ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics. Mesures ordinàries i extraordinàries per garantir el subministrament. Participació dels usuaris.
9. Forests, aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures. Tractament especial de les zones de muntanya.
10. Agricultura i ramaderia. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n deriven. L'exercici d'aquestes competències s'ha de fer d'acord amb l'ordenació general de l'economia.
11. Turisme. Ordenació i planificació del sector turístic. Promoció turística. Informació turística. Oficines de promoció turística a l'exterior. Regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics. Regulació de les línies públiques pròpies de suport i promoció del turisme.
12. Esport i lleure. Foment, planificació i coordinació de les activitats esportives i de lleure. Regulació i declaració d'utilitat pública de les entitats esportives.
13. Joventut. Disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
14. Tercera edat.
15. Acció i benestar social. Desenvolupament comunitari i integració. Voluntariat social. Complementos de la seguretat social no contributiva. Polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials. Polítiques d'atenció a les persones dependents. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.
16. Protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral.
17. Polítiques de gènere.
18. Artesania. Foment de la competitivitat, la capacitació i el desenvolupament de les empreses artesanes. Promoció de productes artesans. Creació de canals de comercialització.
19. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions. Coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals, en els termes que estableixi una llei orgànica.
20. Fires i mercats no internacionals.
21. Foment del desenvolupament econòmic dins el territori de la comunitat autònoma, d'acord amb les bases i la coordinació general de l'activitat econòmica.
22. Pesca i activitats recreatives en aigües interiors, cria i recollida de marisc, aqüicultura.
23. Caça. Regulació, vigilància i aprofitament dels recursos cinegètics.
24. Arxius, biblioteques i museus que no siguin de titularitat estatal. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants.

25. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic i paisatgístic, sens perjudici del que disposa l'article 149.1.28 de la Constitució.
26. Cultura. Activitats artístiques i culturals. Foment i difusió, nacional i internacional, de la creació i la producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades.
27. Conservació, modificació i desenvolupament del dret civil propi de les Illes Balears, inclosa la determinació del seu sistema de fonts, llevat de les regles relatives a l'aplicació i l'eficàcia de les normes jurídiques, les relacions juridicocivils relatives a les formes de matrimoni, l'ordenació dels registres i dels instruments públics, les bases de les obligacions contractuals, les normes per resoldre els conflictes de lleis i la determinació de les fonts del dret de competència estatal.
28. Ordenació de la hisenda de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.
29. Casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportivobenèfiques.
30. Cooperatives, pòsits i mutualitats de previsió social complementàries o alternatives al sistema de la seguretat social, sens perjudici de la legislació mercantil.
31. Espectacles i activitats recreatives.
32. Estadístiques d'interès per a la comunitat autònoma. Organització i gestió d'un sistema estadístic propi.
33. Fundacions i associacions que desenvolupin principalment les seves funcions a les Illes Balears, respectant la reserva de llei orgànica.
34. Indústria, sens perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs o energia nuclear. L'exercici de la competència s'ha de fer d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general. Seguretat de les instal·lacions, dels processos i dels productes industrials.
35. Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti de la comunitat i el seu aprofitament no afecti una altra comunitat autònoma, respectant el que estableix el número 25 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
36. Procediment administratiu derivat de les especialitats de l'organització pròpia.
37. Publicitat, sens perjudici de la legislació mercantil.
38. Servei meteorològic de la Comunitat Autònoma.
39. Protecció de menors.
40. Establiments de borses de valors i establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies situats o que operin dins el territori de la comunitat autònoma, de conformitat amb la legislació mercantil.
41. Caixes d'estalvis i institucions de crèdit cooperatiu públic i territorial, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de les competències que li atribueix l'article 149.1.11 i 13 de la Constitució.
42. Comerç interior, sens perjudici del que disposen els articles 38, 131 i els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Ordenació de l'activitat comercial. Regulació dels calendaris i horaris comercials amb respecte al principi

d'unitat de mercat. Modalitats de venda, sens perjudici de la legislació mercantil. Condicions per exercir l'activitat comercial i l'establiment de les normes de qualitat en matèria de comerç. Promoció de la competència en l'àmbit autonòmic, sens perjudici de la legislació estatal i europea, i establiment i regulació dels òrgans de defensa de la competència de la Comunitat Autònoma.

43. Denominacions d'origen i altres indicacions de procedència relatives als productes de la comunitat autònoma.
44. Recerca, innovació i desenvolupament científic i tècnic. Establiment de línies pròpies d'investigació i seguiment, control i evolució dels projectes.
45. Organització local, respectant el que preveuen els articles 140, 141 i 149.1.18 de la Constitució.
46. Protecció del medi ambient, ecologia i espais naturals protegits, sens perjudici de la legislació bàsica de l'Estat. Normes addicionals de protecció del medi ambient.
47. Defensa dels consumidors i dels usuaris, en el marc de les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat, en els termes del que disposen els articles 38 i 131 i els números 11, 13 i 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Regulació i foment de les associacions de consumidors i usuaris. Regulació dels procediments de mediació.
48. Organització, funcionament i control dels centres sanitaris públics i dels serveis de salut. Planificació dels recursos sanitaris. Coordinació de la sanitat privada amb el sistema sanitari públic. Promoció de la salut en tots els àmbits, en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat. Ordenació farmacèutica, en el marc del que disposa el número 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
49. Integració social i econòmica de l'immigrant.
50. Pesca marítima a les aigües de les Illes Balears.
51. Béns de domini públic i patrimonials de la seva titularitat.

Article 31. Competències de desenvolupament legislatiu i execució

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma.
2. Normes processals derivades de les peculiaritats del dret substantiu de les Illes Balears.
3. Estatut dels funcionaris de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració local.
4. Salut i sanitat. Formació sanitària especialitzada. Sanitat vegetal i animal.
5. Contractes i concessions administratives en l'àmbit substantiu de competències de la Comunitat Autònoma.
6. Ordenació i planificació de l'activitat econòmica de les Illes Balears.
7. Mitjans de comunicació social.
8. Ordenació del sector pesquer.
9. Corporacions de dret públic, representatives d'interessos econòmics i professionals.

10. Sistemes de consultes populars en l'àmbit de les Illes Balears, de conformitat amb les lleis a què fan referència l'apartat 3 de l'article 92 i el número 32 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
11. Protecció civil. Emergències.
12. Seguretat social, exceptuant les normes que en configuren el règim econòmic.
13. Règim local.
14. Protecció de dades de caràcter personal respecte dels fitxers de titularitat de les administracions públiques de la comunitat autònoma i dels ens o organismes de qualsevol classe que hi estan vinculats o que en depenen.
15. Règim miner i energètic.
16. Agències de transports. Lloguer de vehicles.
17. Activitats classificades.

Article 32. Competències executives

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en els termes que estableixin les lleis i normes reglamentàries que, en desplegament de la seva legislació, dicti l'Estat, la funció executiva en les matèries següents:

1. Expropiació forçosa.
2. Ordenació del transport de viatgers i mercaderies que tinguin l'origen i la destinació dins el territori de la comunitat autònoma, sens perjudici de l'execució directa que se'n reservi l'Administració general de l'Estat.
3. Fires internacionals.
4. Règim econòmic de la seguretat social respectant els principis d'unitat economicopatrimonial i solidaritat financera de la seguretat social.
5. Gestió de museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal que no es reservi l'Estat. Els termes de la gestió s'han de fixar mitjançant convenis.
6. Pesos i mesures. Contrastació de metalls.
7. Plans establerts per l'Estat per a la implantació o la reestructuració de sectors econòmics.
8. Productes farmacèutics.
9. Propietat industrial.
10. Propietat intel·lectual.
11. Legislació laboral. Formació professional contínua.
12. Salvament marítim.
13. Crèdit, banca i assegurances.
14. Sector públic estatal en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la qual ha de participar en les activitats que corresponguin.
15. Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no se'n reservi la gestió. La Comunitat Autònoma pot participar en la gestió d'aquests ports i aeroports de conformitat amb el que preveuen les lleis de l'Estat.
16. Abocaments industrials i contaminats² a les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral de les Illes Balears.

² Tot i que el text sembla referir-se a abocaments contaminants, en la versió castellana de l'Estatut figura el terme *contaminados*.

17. Gestió del domini públic marítimoterrestre, respectant el règim general del domini públic, especialment en allò relatiu a la concessió d'autoritzacions; execució d'obres i actuacions al litoral que no siguin d'interès general; policia administrativa a la zona de domini públic marítimoterrestre, concessions i amarratges. A aquests efectes, s'entén per domini públic marítimoterrestre el comprès tant per l'àmbit terrestre com per les aigües interiors i la mar territorial.
18. Immigració en els termes prevists en la Constitució i en la legislació de l'Estat.
19. Seguretat privada, quan així ho estableixi la legislació de l'Estat.
20. Defensa de la competència en l'àmbit autonòmic, en els termes establerts en la legislació estatal i europea.

Article 33. Policia de les Illes Balears

1. És competència de les Illes Balears la creació i l'organització d'un cos de policia propi en el marc de la legislació estatal.

En els mateixos termes, correspon a la Comunitat Autònoma el comandament de la policia de les Illes Balears, que ha de dur a terme les seves funcions sota la dependència directa de les institucions de les Illes Balears.

2. Les funcions de la policia de les Illes Balears es fixen en la seva llei de creació d'acord amb la legislació estatal.

Article 34. Protecció i foment de la cultura

1. La Comunitat Autònoma té competència exclusiva respecte de la protecció i el foment de la cultura autòctona i del llegat històric de les Illes Balears.

2. En el desenvolupament d'aquesta competència, pot crear els organismes adequats.

Article 35. Ensenyament de la llengua pròpia

La Comunitat Autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. Normalitzar-la ha de ser un objectiu dels poders públics de la comunitat autònoma. Les modalitats insulars del català, de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, han de ser objecte d'estudi i protecció, sens perjudici de la unitat de la llengua.

La institució oficial consultiva per a tot el que es refereix a la llengua catalana és la Universitat de les Illes Balears. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot participar en una institució adreçada a salvaguardar la unitat lingüística, formada per totes les comunitats que reconeguin la cooficialitat de la llengua catalana.

Article 36. Ensenyament

D'acord amb el que disposen l'article 27 i el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució en matèria d'ensenyament, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. En matèria d'ensenyament no universitari, la competència exclusiva en la creació, l'organització i el règim dels centres públics; el règim de beques i ajuts amb fons propis; la formació i el perfeccionament del personal docent, i els serveis educatius i les activitats extraescolars complementàries amb relació als centres públics i

privats sostinguts amb fons públics, en col·laboració amb els òrgans de participació dels pares i les mares dels alumnes.

2. Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.
3. En matèria d'ensenyament no universitari, la competència executiva sobre l'expedició i l'homologació dels títols acadèmics i professionals estatals.
4. En matèria d'ensenyament universitari, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència exclusiva, sens perjudici de l'autonomia universitària, en la programació i la coordinació del sistema universitari, en el finançament propi de les universitats i en la regulació i la gestió del sistema propi de beques i ajuts.

Article 37. Exercici de les competències de la Comunitat Autònoma

L'exercici de totes les competències de la Comunitat Autònoma s'ha de fer d'acord amb els termes que disposa la Constitució.

Article 38. Competències inherents a l'exercici ple

En l'àmbit de les competències que en aquest Estatut se li atribueixen, corresponen a les Illes Balears, a més de les facultats expressament previstes, totes les que siguin inherents al seu exercici ple.

TÍTOL IV DE LES INSTITUCIONS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 39. Les institucions

El sistema institucional autonòmic està integrat pel Parlament, el Govern, el president de la Comunitat Autònoma i els consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, sens perjudici de la seva autonomia garantida constitucionalment.

CAPÍTOL I EL PARLAMENT

Article 40. Funcions i seu del Parlament

1. El Parlament representa el poble de les Illes Balears, exerceix la potestat legislativa, aprova els pressuposts de la Comunitat Autònoma, controla l'acció de govern i exerceix totes les competències que li atribueixen aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del Parlament mateix.

2. El Parlament és inviolable i només pot ser dissolt en els supòsits prevists en aquest Estatut.

3. La seu del Parlament de les Illes Balears radica a la ciutat de Palma.

Article 41. Composició i règim electoral

1. El Parlament està format pels diputats del territori autònom, elegits per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional que ha d'assegurar una representació adequada de totes les zones del territori.

2. La durada del mandat dels diputats és de quatre anys.

3. Les circumscripcions electorals són les de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

4. Una llei del Parlament, aprovada per majoria qualificada de dos terços, ha de regular el total de diputats que l'han d'integrar, el nombre de diputats que correspon elegir a cada una de les circumscripcions electorals i les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.

5. El Parlament s'ha de constituir en el termini màxim de trenta dies després de la celebració de les eleccions.

Article 42. Elegibles

Poden ser elegits diputats del Parlament els ciutadans espanyols residents a les Illes Balears i inscrits en el cens electoral d'aquestes, sempre que siguin majors d'edat i es trobin en exercici ple dels seus drets civils i polítics.

Article 43. Electors

Són electors tots els ciutadans espanyols majors d'edat que figurin en el cens electoral de les Illes Balears.

Article 44. Estatut dels diputats

1. Els diputats del Parlament de les Illes Balears no estan vinculats per cap mandat imperatiu i gaudeixen, encara que sigui després d'haver cessat en el mandat, d'inviolabilitat per les opinions manifestades i pels vots emesos en l'exercici del seu càrrec. Durant el seu mandat no poden ser detinguts ni retinguts, llevat del cas de delictes flagrants; en tot cas, pertoca de decidir-ne la inculpció, l'empresonament, el processament i el judici al Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears. Fora de l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la responsabilitat penal els és exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

2. El vot dels diputats és personal i indelegable.

Article 45. Organització i funcionament

1. El Parlament té un president, una mesa i una diputació permanent. El Reglament en regula la composició i les regles d'elecció.

2. El Parlament funciona en ple i en comissions. Les comissions permanents poden elaborar i aprovar lleis per delegació expressa del Ple, sens perjudici de la facultat d'aquest òrgan per reclamar-ne el debat i l'aprovació en qualsevol moment del procés legislatiu. Queden exceptuades d'aquesta delegació les lleis de bases i els pressuposts de la Comunitat Autònoma.

3. El Parlament pot crear comissions especials d'investigació.

4. El Parlament es reuneix durant vuit mesos l'any en dos períodes de sessions compresos entre setembre i desembre, el primer, i entre febrer i juny, el segon.

El Parlament es reuneix en sessió extraordinària, a petició del Govern o per acord de la Diputació Permanent o del Ple, a proposta d'una cinquena part dels diputats. La sessió extraordinària acaba quan s'ha exhaurit l'ordre del dia determinat pel qual havia estat convocada.

5. Els acords, tant en el Ple com en les comissions, perquè siguin vàlids, han de ser adoptats en sessions convocades reglamentàriament, amb l'assistència de la majoria dels components i per aprovació de la majoria dels presents, excepte en aquells casos en què la llei o el reglament n'exigeixin un quòrum més elevat.

6. El Parlament ha d'establir el seu propi reglament, que ha de regular els períodes, el règim i el lloc de les sessions, la formació de grups parlamentaris i la intervenció d'aquests grups en el procés legislatiu, les funcions de la Junta de Portaveus i altres qüestions necessàries o pertinents per al bon funcionament del Parlament.

L'aprovació i la reforma del Reglament requereixen la majoria absoluta dels components del Parlament.

Article 46. Diputació Permanent

1. El Parlament ha d'elegir una diputació permanent, en la qual han d'estar representats tots els grups parlamentaris, en proporció a la importància numèrica respectiva. La presideix el president del Parlament.

2. La Diputació Permanent té per funció vetllar pel poder del Parlament quan aquest no està reunit, ha estat dissolt o n'ha expirat el mandat. En aquests dos casos darrers, ha de continuar exercint les seves funcions fins que no es constitueixi el nou Parlament, al qual ha de retre comptes de la gestió realitzada.

Article 47. Iniciativa de la potestat legislativa

1. La iniciativa per a l'exercici de la potestat legislativa pertoca als diputats i al Govern de les Illes.

2. Els consells insulars poden sol·licitar al Govern l'adopció d'un projecte de llei o remetre a la Mesa del Parlament una proposició de llei i delegar davant aquesta cambra un màxim de tres membres encarregats de defensar-la.

3. La iniciativa popular s'ha d'exercir en la forma i en les condicions que la llei estableixi.

Article 48. Potestat legislativa

1. El Parlament, mitjançant l'elaboració de lleis, exerceix la potestat legislativa. El Parlament pot delegar en el Govern de la Comunitat Autònoma la potestat de dictar normes amb rang de llei, en els mateixos termes i supòsits de delegació prevists en la Constitució. No pot ser objecte de delegació l'aprovació de les lleis que necessiten, per ser aprovades, una majoria especial.

2. Les lleis del Parlament són promulgades en nom del rei pel president de la Comunitat Autònoma, el qual n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, en el termini dels quinze dies següents d'haver-se aprovat, com també en el *Butlletí Oficial de l'Estat*. A l'efecte de l'entrada en vigor, regeix la data de publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. La versió oficial castellana és la que tramet la Presidència de la Comunitat Autònoma.

Article 49. Decrets llei

1. En cas de necessitat extraordinària i urgent, el Consell de Govern pot dictar mesures legislatives provisionals en forma de decrets llei, que no poden afectar els drets establerts en aquest Estatut, les matèries objecte de lleis de desplegament bàsic de l'Estatut d'autonomia, els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma, la reforma de l'Estatut, el règim electoral ni l'ordenament de les institucions bàsiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. Els decrets llei queden derogats si en el termini improrrogable dels trenta dies subsegüents d'haver-se promulgat no són validats expressament pel Parlament després d'un debat i d'una votació de totalitat.

Durant el termini establert en el paràgraf anterior, el Parlament pot acordar la tramitació dels decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència.

Article 50. Funcions

Correspon també al Parlament:

1. Designar, en aplicació del criteri de representació proporcional, el senador o els senadors que han de representar la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en el Senat, d'acord amb el que estableix l'article 69.5 de la Constitució. Els designats cessen en el càrrec en els casos prevists en l'ordenament jurídic i, en tot cas, en acabar la legislatura del Parlament de les Illes Balears en la qual han estat designats, una vegada que prenguin possessió els nous senadors. En el supòsit de dissolució del Senat, el Parlament de les Illes Balears ha de lliurar les credencials de la designació dels mateixos senadors, que han de continuar el mandat fins que acabi la legislatura del Parlament i siguin designats els nous senadors. El senador o els senadors designats pel Parlament de les Illes Balears han de comparèixer davant la comissió parlamentària pertinent a iniciativa pròpia o a requeriment d'un grup parlamentari o d'una cinquena part dels diputats per informar de la seva activitat en el Senat, en els termes que estableix el Reglament del Parlament de les Illes Balears.
2. Remetre proposicions de llei a la Mesa del Congrés dels Diputats i nomenar un màxim de tres diputats encarregats de defensar-les, d'acord amb el que permet l'article 87.2 de la Constitució.
3. Sol·licitar al Govern de l'Estat l'adopció d'un projecte de llei.
4. Interposar el recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional en els casos que preveu la legislació vigent.
5. Fixar les previsions d'ordre polític, social i econòmic que, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 131 de la Constitució, s'hagin d'adoptar per elaborar projectes de planificació.
6. Aprovar i decidir transferències o delegacions de competències a favor dels consells insulars i d'altres ens locals de la comunitat autònoma.
7. Examinar i aprovar els comptes de la Comunitat Autònoma, sens perjudici del control que pugui correspondre a altres organismes de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.

8. Exercir qualssevol altres competències que li atribueixin aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del Parlament mateix.

Article 51. Sindicatura de Greuges

El Parlament, mitjançant una llei, ha de crear la institució de la Sindicatura de Greuges per defensar les llibertats i els drets fonamentals dels ciutadans, i també per supervisar i investigar les activitats de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. El síndic és elegit pel Parlament, per la majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats de la cambra. El síndic actua com a alt comissionat del Parlament i li ha de retre comptes de la seva activitat. El síndic coordina la seva actuació amb el Defensor del Poble.

Article 52. Causes d'acabament de la legislatura

La legislatura finalitza per expiració del mandat en complir-se quatre anys de la data de les eleccions. Pot finalitzar també, anticipadament, si no té lloc la investidura del president de les Illes Balears. Acaba de manera anticipada per dissolució acordada pel president del Govern de les Illes Balears.

Article 53. Comissió General de Consells Insulars

Es crea en el si del Parlament la Comissió General de Consells Insulars, de composició paritària Parlament-consells insulars. Aquesta Comissió ha d'elaborar el seu propi reglament, que ha de ser aprovat per les dues terceres parts dels seus membres i que n'ha de regular la composició, l'organització i les funcions.

CAPÍTOL II EL PRESIDENT

Article 54. Elecció del president de les Illes Balears

1. El president de les Illes Balears és elegit pel Parlament d'entre els seus membres i és nomenat pel rei.

2. El candidat proposat ha de presentar al Parlament el programa polític del Govern que pretengui formar i, amb un debat previ, n'ha de sol·licitar la confiança.

3. Si el Parlament, pel vot de la majoria absoluta dels seus membres, atorga la confiança al candidat, és nomenat president, d'acord amb el que preveu l'apartat 1 d'aquest mateix article.

Si no s'aconsegueix aquesta majoria, la mateixa proposta s'ha de sotmetre a nova votació quaranta-vuit hores després de l'anterior i la confiança és atorgada per majoria simple.

4. Si en aquestes votacions no s'atorga la confiança del Parlament, se n'han de tramitar propostes successives en la forma prevista en els apartats anteriors.

5. En el cas que hagin transcorregut seixanta dies a partir de la primera votació per a la investidura i cap candidat no hagi obtingut la confiança del Parlament, aquest queda dissolt i s'han de convocar noves eleccions.

Article 55. Dissolució del Parlament

1. El president del Govern, amb la deliberació prèvia del Consell de Govern de les Illes Balears i sota la seva exclusiva responsabilitat, pot acordar la dissolució del Parlament de les Illes Balears amb anticipació al termini natural de la legislatura.

2. La dissolució s'ha d'acordar per decret, en el qual s'han de convocar al seu torn eleccions i s'hi han d'indicar els requisits exigits en la legislació electoral aplicable.

3. El Parlament de les Illes Balears no es pot dissoldre quan estigui en tràmit una moció de censura.

4. No es pot fer cap nova dissolució abans que hagi transcorregut un any des de l'anterior, excepte en el que disposa l'article 54.5 d'aquest Estatut.

Article 56. Funcions del president

1. El president de les Illes Balears nomena i separa els membres que han de formar el Govern, en dirigeix i coordina l'acció i exerceix la més alta representació de la Comunitat Autònoma, i també l'ordinària de l'Estat a les Illes Balears.

2. El president pot delegar temporalment funcions executives i de coordinació en algun dels membres del Govern.

3. El president, amb la deliberació prèvia del Consell de Govern, pot plantejar davant el Parlament la qüestió de confiança sobre el seu programa o sobre una declaració de política general. La confiança es considera atorgada quan hi vota a favor la majoria simple.

Si el Parlament li nega la confiança, el president ha de presentar la dimissió davant el Parlament, el president del qual ha de convocar, en el termini màxim de quinze dies, la sessió plenària per elegir un nou president de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el procediment que preveu l'article 54 d'aquest Estatut.

4. El president és políticament responsable davant el Parlament, el qual pot exigir la responsabilitat del Govern de les Illes Balears mitjançant l'adopció, per majoria absoluta, de la moció de censura. Aquesta ha de ser proposada, com a mínim, per un quinze per cent dels diputats i ha d'incloure un candidat a la Presidència.

5. Si la moció de censura no s'aprova, els que l'han signada no en poden presentar cap altra durant el mateix període de sessions. Si s'aprova, el president i el seu Govern cessen en les seves funcions, i el candidat que s'hi ha inclòs és nomenat president pel rei.

6. El president del Govern, havent-ho considerat el Consell de Govern i sota la seva responsabilitat exclusiva, pot dissoldre anticipadament el Parlament. El decret de dissolució ha de fixar la data de les eleccions.

7. La responsabilitat penal del president és exigible en els mateixos termes que s'assenyalen per als diputats del Parlament de les Illes Balears.

8. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, ha de determinar la forma d'elecció del president, el seu estatut personal i les altres atribucions que li són pròpies.

9. En cas d'absència o malaltia del president, exerceix la representació de les Illes Balears el president del Parlament, sens perjudici que interinament presideixi el Govern un dels seus membres designat pel president.

10. El president no pot exercir cap altre càrrec públic en l'àmbit de les Illes Balears.

CAPÍTOL III EL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Article 57. El Govern i la seva seu

1. El Govern de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat que exerceix funcions executives i administratives i dirigeix la política general.

2. El Govern està format pel president, els vicepresidents, si escau, i els consellers.

3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, ha d'establir l'organització del Govern i les atribucions i l'estatut personal de cada un dels seus components.

4. El Govern respon políticament de manera solidària davant el Parlament, sens perjudici de la responsabilitat directa de cada un dels seus membres per la seva gestió.

5. La responsabilitat penal dels membres del Govern és exigible en els mateixos termes que s'estableixin per als diputats del Parlament.

6. La seu del Govern és la ciutat de Palma, però, amb una convocatòria prèvia, es pot reunir en qualsevol altre lloc del territori de la comunitat autònoma.

7. Només en l'exercici de les seves competències, el Govern pot establir organismes, serveis i dependències en qualsevol de les illes, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.

8. El Govern cessa:

a) Després de la celebració d'eleccions al Parlament.

b) Per dimissió, incapacitat o defunció del seu president.

c) Per pèrdua de la confiança del Parlament o per l'adopció d'una moció de censura.

El Govern cessant continua en funcions fins a la presa de possessió del nou Govern.

Article 58. Competències del Govern

1. Correspon al Govern de les Illes Balears l'exercici de les competències de la Comunitat Autònoma a què es refereix el títol III d'aquest Estatut, exceptuant les que són pròpies dels consells insulars o els hagin estat transferides, sens perjudici de les competències legislatives que corresponen al Parlament de les Illes Balears.

2. El Govern té la potestat reglamentària en les seves competències i elabora els pressuposts de la Comunitat Autònoma, sens perjudici de l'examen, l'esmena i l'aprovació d'aquests pressuposts pel Parlament. Se li poden atribuir altres facultats d'acord amb la llei.

3. En les competències que, d'acord amb aquest Estatut, els consells insulars hagin assumit com a pròpies, el Govern de les Illes Balears pot establir els principis generals sobre la matèria, garantint l'exercici de la potestat reglamentària dels consells insulars.

Article 59. Presentació de recursos

El Govern pot interposar el recurs d'inconstitucionalitat, suscitar conflictes de competència i personar-se davant el Tribunal Constitucional en els supòsits i els termes prevists en la Constitució i en la Llei orgànica del Tribunal Constitucional.

Article 60. Publicació dels actes del Govern

Totes les normes, les disposicions i els actes emanats del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma que ho requereixin s'han de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

CAPÍTOL IV ELS CONSELLS INSULARS

Article 61. Els consells insulars

1. Els consells insulars són les institucions de govern de cada una de les illes i exerceixen el govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, i també de les illes que hi són adjacents.

2. Els consells insulars gaudeixen d'autonomia en la gestió dels seus interessos d'acord amb la Constitució, aquest Estatut i el que estableixen les lleis del Parlament.

3. Els consells insulars també són institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 62. Organització

Els consells insulars estableixen la seva organització d'acord amb la Constitució i amb aquest Estatut. Una llei del Parlament n'ha de regular l'organització.

Article 63. Òrgans

1. Els òrgans necessaris dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa són: el ple, el president i el consell executiu. En els termes fixats per la Llei de consells insulars, cada consell insular pot crear òrgans complementaris dels anteriors.

2. En el cas del Consell Insular de Formentera, que està integrat pels regidors de l'Ajuntament de Formentera, no és preceptiva l'existència del consell executiu. La Llei de consells insulars o una llei específica pot establir, si escau, singularitats de règim jurídic i d'organització pròpies per al Consell Insular de Formentera.

Article 64. Composició i règim electoral

1. Cada un dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa està integrat pels consellers elegits en les circumscripcions respectives, per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional, respectant el règim electoral general.

2. La durada del mandat dels consellers és de quatre anys.

3. El càrrec de membre del consell insular és incompatible amb els càrrecs de president de les Illes Balears, de president del Parlament, de membre del Govern i de senador de la Comunitat Autònoma.

La incompatibilitat subsisteix en el cas de cessament, per qualsevol causa, en l'exercici dels càrrecs incompatibles.

En el consell insular que els correspongui, els membres incompatibles han de ser substituïts per aquells candidats que ocupin el lloc següent al del darrer elegit en les llistes electorals corresponents.

4. Una llei del Parlament ha de regular el nombre de membres que han d'integrar cada consell insular, i també les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.

5. Cada un dels consells insulars s'ha de constituir en el termini màxim de 45 dies des que s'hagin celebrat les eleccions.

Article 65. El ple

1. El ple del consell insular exerceix la iniciativa legislativa davant el Parlament de les Illes Balears, la funció normativa, aprova els pressuposts del consell insular, controla l'acció de govern del consell executiu, elegeix el president i en disposa el cessament i exerceix totes les funcions que li atorguen aquest Estatut, les lleis del Parlament de les Illes Balears i les pròpies normes aprovades pel consell insular.

2. El ple del consell insular es regeix pel reglament orgànic de funcionament, que ha d'assegurar la periodicitat i el caràcter públic de les sessions i la transparència dels acords.

3. El reglament orgànic del consell insular estableix la formació de grups polítics, la participació d'aquests grups en el procés d'elaboració de normativa, la funció de la junta de portaveus i altres qüestions necessàries per al bon funcionament de la institució.

4. Els consellers del consell insular tenen accés a tota la informació generada per la institució i gaudeixen de les prerrogatives que estableix el reglament orgànic del consell insular.

5. El ple exerceix el control i la fiscalització de l'acció del president i del consell executiu, mitjançant la moció de censura al president, la votació sobre la qüestió de confiança que aquest plantegi i els debats, les preguntes, les interpel·lacions i les mocions sobre la seva actuació i altres que s'estableixin.

Article 66. El president

1. El president del consell insular és elegit pel ple entre els seus membres. El candidat proposat ha de presentar al ple el seu programa de govern i n'ha de demanar la confiança, l'atorgament de la qual requereix majoria absoluta en primera votació i majoria simple en segona. El mateix quòrum es requereix en les successives propostes de president que es puguin presentar.

2. El president del consell insular dirigeix el govern i l'administració insulars, designa i separa lliurement la resta dels membres del consell executiu, en coordina l'acció i és políticament responsable davant el ple.

3. L'aprovació d'una moció de censura al president del consell insular o la denegació d'una qüestió de confiança que aquest plantegi es regeixen pel que disposa la legislació electoral general, amb la particularitat que el president pot plantejar la qüestió de confiança sobre el seu programa en conjunt, sobre una declaració de política general o sobre l'aprovació de qualsevol assumpte o actuació de rellevància política.

Article 67. El consell executiu

1. El consell executiu està integrat pel president del consell insular, els vicepresidents, si escau, i els consellers executius.

2. Els consellers executius dirigeixen, sota la direcció superior del president del consell insular, els sectors d'activitat administrativa corresponents al departament que

encapçalen. La Llei de consells insulars i el reglament orgànic determinen l'estructura interna bàsica dels departaments i les atribucions dels seus òrgans.

3. Sens perjudici de les atribucions conferides a altres òrgans de govern, correspon al consell executiu l'exercici de la funció executiva en relació amb les competències del consell insular.

4. La Llei de consells insulars estableix l'estatut personal i les incompatibilitats dels membres del consell executiu.

Article 68. Funcionament i règim jurídic

La Llei de consells insulars, aprovada amb el vot favorable de dos terços dels diputats del Parlament de les Illes Balears, i en el cas del Consell Insular de Formentera una llei específica, si escau, determinen les regles de funcionament i el règim jurídic de l'actuació dels consells insulars i dels seus òrgans, i també el règim de les seves funcions i competències, respectant la legislació bàsica de l'Estat.

Article 69. Clàusula de tancament

Les competències no atribuïdes expressament com a pròpies als consells insulars en aquest Estatut d'autonomia corresponen al Govern de les Illes Balears. En cap cas no són susceptibles de transferència les que, per la seva pròpia naturalesa, tenen un caràcter suprainsular, incideixen sobre l'ordenació i la planificació de l'activitat econòmica general en l'àmbit autonòmic o les competències l'exercici de les quals exigeix l'obligació de vetllar per l'equilibri o la cohesió territorial entre les diferents illes.

Article 70. Competències pròpies

Són competències pròpies dels consells insulars, a més de les que els siguin atribuïdes per la legislació estatal, les matèries següents:

1. Urbanisme i habitabilitat.
2. Règim local.
3. Informació turística. Ordenació i promoció turística.
4. Serveis socials i assistència social. Desenvolupament comunitari i integració. Política de protecció i atenció a les persones dependents. Complementos de la seguretat social no contributiva. Voluntariat social. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.
5. Inspecció tècnica de vehicles.
6. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic i paisatgístic en el seu àmbit territorial, i dipòsit legal de llibres.
7. Activitats classificades. Parcs aquàtics. Infraccions i sancions.
8. Tutela, acolliment i adopció de menors.
9. Esport i lleure. Foment i promoció de les activitats esportives i de lleure.
10. Transports terrestres.
11. Espectacles públics i activitats recreatives.
12. Agricultura, ramaderia i pesca. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n deriven.
13. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral.

14. Artesania. Foment de la competitivitat, la capacitació i el desenvolupament de les empreses artesanes. Promoció de productes artesans. Creació de canals de comercialització.
15. Carreteres i camins.
16. Joventut. Disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
17. Caça. Regulació, vigilància i aprofitament dels recursos cinegètics.
18. Cultura. Activitats artístiques i culturals. Foment i difusió de la creació i la producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades. Promoció i animació sociocultural.
19. Museus, arxius i biblioteques de titularitat autonòmica, en el seu àmbit territorial. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants d'àmbit insular.
20. Polítiques de gènere. Conciliació de la vida familiar i laboral. Dona.

Quan entri en vigor aquest Estatut d'autonomia s'han de transferir les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars, mitjançant un decret de traspàs acordat en comissió mixta de transferències.

Article 71. Funció executiva de competències

Els consells insulars, a més de les competències que els són pròpies, poden assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió en les matèries següents:

1. Forests i aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures.
2. Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regadius, règim general d'aigües. Aigües minerals, termals i subterrànies.
3. Obres públiques.
4. Estadístiques d'interès insular.
5. Vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions.
6. Fires insulars.
7. Sanitat.
8. Ensenyament.
9. Cooperatives i cambres.
10. Planificació i desenvolupament econòmics dins el territori de cada una de les illes, d'acord amb les bases i amb l'ordenació general de l'economia de l'Estat i de la Comunitat Autònoma.
11. Contractes i concessions administratives respecte de les matèries la gestió de les quals els correspongui dins el seu territori.

I, en general, qualssevol altres que, dins l'àmbit territorial propi, corresponguin als interessos respectius, d'acord amb les transferències o delegacions que s'estableixin amb aquesta finalitat.

Una llei del Parlament ha d'establir el procediment de transferència o delegació de competències als consells insulars.

Article 72. Potestat reglamentària

1. En les competències que són atribuïdes com a pròpies als consells insulars, aquests exerceixen la potestat reglamentària.

2. La coordinació de l'activitat dels consells insulars en tot allò que pugui afectar els interessos de la Comunitat Autònoma correspon al Govern.

3. No obstant el que estableix el paràgraf anterior, quan es tracta de la coordinació de l'activitat que exerceixen els consells insulars en les competències que tenen atribuïdes com a pròpies, s'ha de comptar necessàriament amb la seva participació.

Article 73. Activitat de foment i fixació de polítiques pròpies dels consells insulars

Corresponen als consells insulars, en les matèries que aquest Estatut els atribueix competència pròpia, l'exercici de l'activitat de foment, sens perjudici de l'activitat que correspon a la Comunitat Autònoma, i la fixació de polítiques pròpies o, quan així ho decideixin, la fixació de polítiques comunes amb altres consells insulars i amb altres illes, comunitats o amb l'Estat d'acord amb el Govern de les Illes Balears.

Article 74. Conferència de Presidents

1. La Conferència de Presidents, integrada pel president de les Illes Balears i pels presidents dels consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, s'ha de constituir, d'acord amb els principis de cooperació, col·laboració i lleialtat institucional, com a marc general i permanent de relació, deliberació, participació, formulació de propostes, presa d'acords i intercanvi d'informació entre el Govern de les Illes Balears i els consells insulars de cada una de les illes en les matèries d'interès comú.

2. La mateixa Conferència de Presidents ha d'adoptar el seu reglament intern i de funcionament.

CAPÍTOL V ELS MUNICIPIS I ALTRES ENTITATS LOCALS DE LES ILLES BALEARS

Article 75. Els municipis

1. El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de les Illes Balears i l'instrument fonamental per a la participació de la comunitat local en els afers públics.

2. El govern i l'administració municipal corresponen a l'ajuntament format per l'alcalde, els regidors i els altres membres que, si escau, estableixin les lleis.

3. Els regidors són elegits pels veïns del municipi mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

4. Aquest Estatut garanteix als municipis l'autonomia per a l'exercici de les seves competències pròpies, sota la seva responsabilitat i en defensa dels interessos de la col·lectivitat que representen.

En l'exercici de les competències pròpies, els municipis estan subjectes al control de constitucionalitat i legalitat.

Els municipis tenen en l'àmbit d'aquest Estatut i de les lleis llibertat plena per a l'exercici de la seva iniciativa en qualsevol matèria que no estigui exclosa de la seva competència o atribuïda en exclusiva a una altra administració o autoritat.

5. A més de les competències derivades de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació sectorial, correspon als municipis l'exercici de les que puguin ser delegades per

l'Estat, per la Comunitat Autònoma, pels consells insulars i per altres administracions. La delegació de competències als municipis ha d'anar acompanyada dels mitjans econòmics, personals i materials adequats i suficients.

6. Així mateix, els ajuntaments de les Illes Balears, en qualitat d'institucions de govern dels municipis illencs, poden assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió de les competències pròpies dels consells insulars o de les que els hagin estat prèviament transferides. Per fer efectiva aquesta transferència, que ha d'anar acompanyada dels mitjans econòmics, personals i materials adequats i suficients, es requereix l'acord del ple de l'ajuntament sol·licitant i del ple del consell insular respectiu. Una vegada acordada la transferència pel consell insular, que ha de contenir el detall dels mitjans econòmics, personals i materials que corresponguin, s'ha de comunicar l'acord plenari a l'ajuntament sol·licitant que, mitjançant acord plenari, l'ha d'acceptar o rebutjar.

7. Els municipis tenen dret a associar-se amb altres i a cooperar entre si i amb altres ens públics per exercir les seves competències i per complir tasques d'interès comú. A aquests efectes tenen capacitat per constituir mancomunitats, consorcis i associacions.

8. El Parlament de les Illes Balears, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, ha d'aprovar una llei de règim local per a les Illes Balears que ha de tenir en compte necessàriament les diferents característiques demogràfiques, geogràfiques, organitzatives, de dimensió i capacitat de gestió que tenen els municipis, i també les competències de cooperació local assumides pels consells insulars.

9. Els municipis de les Illes Balears han de disposar de recursos suficients per exercir les funcions que els atribueix la legislació, els quals han de ser garantits per l'Administració de l'Estat, l'autònoma i la insular. En aquest sentit, els municipis tenen capacitat de regular les finances pròpies en el marc de la llei i gaudeixen d'autonomia pressupostària. Per vetllar per l'equilibri territorial s'ha de crear un fons de cooperació local, els criteris de distribució del qual han d'atendre les característiques socioeconòmiques i territorials dels municipis. Per garantir-ne la suficiència financera, aquest fons ha de ser de caràcter incondicionat, sens perjudici dels convenis de col·laboració que, amb caràcter voluntari, es poden fer amb càrrec a aquest fons.

10. El municipi de Palma ha de disposar d'una llei de capitalitat especial establerta pel Parlament de les Illes Balears. L'Ajuntament de Palma té iniciativa per proposar la modificació d'aquest règim especial i, d'acord amb les lleis i el Reglament del Parlament, ha de participar en l'elaboració dels projectes de llei que incideixen en aquest règim especial i ha de ser consultat en la tramitació parlamentària d'altres iniciatives legislatives sobre el seu règim especial.

CAPÍTOL VI ELS ÒRGANS DE CONSULTA I ASSESSORAMENT

Article 76. Consell Consultiu de les Illes Balears

1. El Consell Consultiu de les Illes Balears és l'òrgan superior de consulta de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. El Consell Consultiu està integrat com a màxim per deu juristes de prestigi reconegut, dues cinquenes parts dels quals han de ser elegits pel Parlament mitjançant el vot favorable de tres cinquenes parts dels diputats, i les altres tres cinquenes parts dels membres han de ser elegits pel Govern.

3. Una llei del Parlament n'ha de regular el nombre, l'organització i el funcionament.

Article 77. Consell Audiovisual de les Illes Balears

El Consell Audiovisual de les Illes Balears es configura com una entitat pública independent, la missió de la qual és vetllar en els mitjans de comunicació social de titularitat pública pel compliment dels principis rectors del model audiovisual, concretament: promoure les condicions per garantir la informació veraç, objectiva i neutral, i promoure la societat de la informació; garantir l'accés dels grups polítics i socials representatius als mitjans de comunicació social; fomentar el pluralisme lingüístic en els mitjans de comunicació; fer que es compleixin els principis que inspiren el model lingüístic de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, i garantir i afavorir l'accés de les persones amb discapacitat auditiva o visual als mitjans de comunicació social i a les noves tecnologies.

Els membres del Consell Audiovisual són nomenats pel Parlament de les Illes Balears mitjançant el vot favorable de tres cinquenes parts dels seus membres. La composició i les funcions concretes han de ser desplegades per una llei del Parlament.

Article 78. Consell Econòmic i Social

1. El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de participació, estudi, deliberació, assessorament i proposta en matèria econòmica i social.

2. Una llei del Parlament n'ha de regular la composició, la designació dels membres, l'organització i les funcions.

CAPÍTOL VII L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 79. L'Administració pròpia

Corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la creació i l'organització d'una administració pròpia, en el marc dels principis generals i de les normes bàsiques de la legislació de l'Estat i d'aquest Estatut.

Article 80. Execució de les funcions administratives

1. L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears exerceix les seves funcions mitjançant els ens i els organismes que depenen del Govern de les Illes Balears i dels consells insulars i a través dels municipis.

2. El Govern de les Illes Balears pot exercir la gestió ordinària de les seves competències a través dels consells insulars i dels ajuntaments.

CAPÍTOL VIII EL CONTROL DELS PODERS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 81. Control jurisdiccional

1. Les lleis del Parlament de la Comunitat Autònoma estan únicament subjectes al control de constitucionalitat exercit pel Tribunal Constitucional.
2. Contra els actes, els acords i les normes reglamentàries emanades dels òrgans executius i administratius de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es pot interposar un recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 82. Sindicatura de Comptes

1. Sens perjudici de les competències que corresponen al Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual correspon la fiscalització externa de l'activitat econòmica, financera i comptable del sector públic de les Illes Balears.
2. La Sindicatura de Comptes està formada per tres síndics, elegits pel Parlament per majoria de tres cinquenes parts dels diputats.
3. Una llei del Parlament n'ha de regular el funcionament i l'organització.

CAPÍTOL IX EL RÈGIM JURÍDIC DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 83. Àmbit territorial

Les competències establertes en aquest Estatut es consideren referides a l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 84. Potestat legislativa i funció executiva de les competències exclusives

1. Sobre les matèries que són de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, correspon al Parlament de les Illes Balears la potestat legislativa, segons els termes prevists en aquest Estatut, sens perjudici de les competències atribuïdes a l'Estat en la Constitució.
2. Corresponen al Govern de la Comunitat Autònoma i als consells insulars la funció executiva, incloses la potestat reglamentària i la inspecció, i l'actuació de foment de les competències que els són pròpies.

Article 85. Desenvolupament legislatiu i funció executiva

1. Pel que fa a les competències previstes en l'article 31, corresponen a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat.
2. Quant a les competències especificades en l'article 32, la potestat executiva de la Comunitat Autònoma pot anar acompanyada de la potestat reglamentària quan sigui necessària per a l'execució de la normativa de l'Estat.
3. Els consells insulars, a més de les competències que els corresponen d'acord amb el que preveu aquest Estatut, tenen les facultats de gestió i execució dins el seu propi territori de les decisions del Govern de les Illes Balears quan pertorqui.

Article 86. Activitat de foment

Correspon al Govern de les Illes Balears, en les matèries de la seva competència, l'exercici de l'activitat de foment, sens perjudici de l'activitat que correspon a l'Estat.

Article 87. Dret propi

1. En matèries de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, el dret propi de les Illes Balears és aplicable al seu territori preferentment a qualsevol altre, segons els termes prevists en aquest Estatut.

2. En la determinació de les fonts del dret civil de les Illes Balears s'han de respectar les normes que s'hi estableixen.

3. En tot allò que no estigui regulat pel dret propi de les Illes Balears és d'aplicació supletòria el dret de l'Estat.

TÍTOL V DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL

Article 88. Dret a la informació

1. Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar, mitjançant el que disposa aquest títol, pel respecte a les llibertats i als drets reconeguts en l'article 20 de la Constitució, especialment els referits a la llibertat d'expressió i al dret a una informació independent, veraç i plural.

2. Tots els mitjans de comunicació balears, públics i privats, estan subjectes als valors constitucionals i estatutaris.

Article 89. Publicitat institucional

Una llei del Parlament de les Illes Balears ha de regular la publicitat institucional en les seves diverses formes.

Article 90. Mitjans públics de comunicació

1. Les institucions de les Illes Balears han de garantir la imparcialitat, la pluralitat i la veracitat informativa dels mitjans públics de comunicació.

2. Els mitjans públics de comunicació han de vetllar pel compliment del model lingüístic previst en l'Estatut d'autonomia.

3. Els mitjans públics de comunicació han d'orientar la seva activitat a la promoció de la cultura de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

4. Es garanteix el dret d'accés als mitjans públics de comunicació de les associacions, organitzacions i institucions representatives de la diversitat política, social i cultural de les Illes Balears, tot respectant el pluralisme de la societat.

Article 91. Control parlamentari

1. Una llei del Parlament ha de regular l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears.

2. Correspon al Parlament de les Illes Balears el control de la radiotelevisió pública de les Illes Balears mitjançant una comissió parlamentària.

3. El director general o el màxim òrgan de direcció, responsable de la gestió dels mitjans de comunicació audiovisual de titularitat pública a les Illes Balears, és elegit pels membres electes de les institucions representatives corresponents al seu àmbit territorial.

Article 92. Protecció dels drets en els mitjans audiovisuals

Correspon al Consell Audiovisual de les Illes Balears vetllar pel respecte dels drets, les llibertats i els valors constitucionals i estatutaris en els³ mitjans de comunicació audiovisual, en els termes establerts en l'article 77.

TÍTOL VI DEL PODER JUDICIAL A LES ILLES BALEARS

Article 93. El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears

El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és l'òrgan jurisdiccional en el qual culmina l'organització judicial de les Illes Balears en el seu àmbit territorial corresponent i davant el qual s'exhaureixen les instàncies processals successives, en els termes i en les condicions que estableixen la Llei orgànica del poder judicial i les altres lleis processals, sens perjudici de les competències del Tribunal Suprem.

Article 94. Competències

1. La competència dels òrgans jurisdiccional de les Illes s'estén, en tot cas:

- a) En l'ordre civil, a totes les instàncies i a tots els graus, els recursos de cassació i revisió inclosos, en matèria de dret civil propi de les Illes Balears.
- b) En l'ordre contenciós administratiu, als recursos que s'interposin contra els actes i les disposicions de les administracions públiques, en els termes que estableix la Llei orgànica del poder judicial.
- c) En els ordres penal i social, a totes les instàncies i a tots els graus, a excepció dels recursos de cassació i revisió.
- d) A les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccional de les Illes Balears.
- e) Als recursos sobre qualificació de documents que hagin de tenir accés als registres de la propietat, mercantil o de béns mobles de les Illes Balears, sempre que aquests recursos es fonamentin en la infracció de les normes emanades dels òrgans de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. En les matèries restants cal atènyer-se al que disposa la Llei orgànica del poder judicial.

Article 95. El president del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears

³ En la versió castellana de l'Estatut figuren els termes *de los*, tot i que en el títol d'aquest article s'indica *en los*.

1. El president del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és nomenat pel rei a proposta del Consell General del Poder Judicial. El president de la Comunitat Autònoma ha d'ordenar la publicació d'aquest nomenament en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

2. El nomenament de magistrats, jutges, fiscals i secretaris que hagin de prestar serveis a les Illes Balears s'ha d'efectuar en la forma prevista en la Llei orgànica del poder judicial, a què fa referència l'article 122 de la Constitució.

3. La memòria anual del Tribunal Superior de Justícia ha de ser presentada, pel seu president, davant el Parlament de les Illes Balears.

Article 96. El Consell de Justícia de les Illes Balears

Es crea el Consell de Justícia de les Illes Balears. Una llei del Parlament de les Illes Balears n'ha de determinar l'estructura, la composició, els nomenaments i les funcions, en l'àmbit de les competències de les Illes Balears en matèria d'administració de justícia, en els termes que estableix aquest Estatut i d'acord amb el que disposa la Llei orgànica del poder judicial. Els membres del Consell de Justícia de les Illes Balears que siguin elegits pel Parlament de les Illes Balears ho han de ser per una majoria de dos terços dels seus membres.

Article 97. Llocs vacants i resolució de concursos i oposicions

1. A instància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'òrgan competent ha de convocar concursos i altres proves de selecció per cobrir els llocs vacants a les Illes Balears de magistrats, jutges, secretaris judicials i la resta de personal al servei de l'Administració de justícia.

2. En la resolució dels concursos i de les oposicions per proveir els llocs de magistrats i jutges és un mèrit preferent l'especialització en el dret civil de les Illes Balears i el coneixement de català.

3. L'organització i el funcionament del Ministeri Fiscal corresponen íntegrament a l'Estat, d'acord amb les lleis generals.

Article 98. Administració de justícia

Pel que fa a administració de justícia, a excepció de la militar, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. Exercir totes les facultats que la Llei orgànica del poder judicial reconeix o atribueix al Govern de l'Estat.
2. Participar en la fixació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a les Illes Balears i en la localització de la seva capitalitat. La Comunitat Autònoma participa també, d'acord amb la Llei orgànica del poder judicial, en la creació o la transformació del nombre de seccions o jutjats en l'àmbit del seu territori.
3. Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de justícia.
4. Ordenar els serveis de justícia gratuïta, que es poden prestar directament o en col·laboració amb els col·legis d'advocats i amb els de procuradors.

Article 99. Notaries i registres

1. La Comunitat Autònoma ha de participar en la fixació de les demarcacions corresponents a les notaries i als registres de la propietat, mercantils i de béns mobles radicats en el seu territori.

2. Els notaris, els registradors de la propietat, mercantils i de béns mobles són nomenats per la Comunitat Autònoma de conformitat amb les lleis de l'Estat. Per a la provisió d'aquestes places són mèrits preferents l'especialització en dret civil de les Illes Balears i el coneixement de la llengua catalana. No es pot establir en cap cas l'excepció de naturalesa i veïnatge.

Article 100. Nomenament de magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears

Les ternes que el Parlament ha de presentar al Consell General del Poder Judicial per al nomenament dels magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears requereixen una majoria favorable de tres cinquenes parts dels diputats.

TÍTOL VII DE LES RELACIONS INSTITUCIONALS

CAPÍTOL I ACCIÓ EXTERIOR

Article 101. Projectió a l'exterior

1. La Comunitat Autònoma, sens perjudici de les competències de l'Estat sobre relacions internacionals, impulsa la projectió de les Illes Balears a l'exterior i promou els seus interessos en aquest àmbit.

2. La Comunitat Autònoma té capacitat per dur a terme accions amb projectió exterior que es derivin directament de les seves competències, tant de forma directa com a través dels òrgans de l'Administració general de l'Estat.

3. La Comunitat Autònoma pot subscriure acords de col·laboració per promoure els seus interessos en el marc de les competències que té atribuïdes.

Article 102. Convenis internacionals i participació

1. El Govern de l'Estat ha d'informar la Comunitat Autònoma sobre els tractats i els convenis internacionals que pretengui negociar i subscriure quan afectin directament i singularment les seves competències. El Govern de les Illes Balears i el Parlament de les Illes Balears poden adreçar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals les observacions que considerin oportunes.

2. La Comunitat Autònoma pot participar en les delegacions espanyoles en els casos en què es negociïn tractats que afectin directament i singularment la Comunitat, en la forma que determini la legislació de l'Estat.

3. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar que l'Estat subscrigui tractats i convenis internacionals en les matèries que l'afectin.

4. La Comunitat Autònoma ha d'adoptar les mesures necessàries per executar les obligacions derivades dels tractats i dels convenis internacionals ratificats per Espanya o que vinculin l'Estat, en l'àmbit de les seves competències.

Article 103. Cooperació amb regions d'altres estats

La Comunitat Autònoma pot promoure la cooperació amb regions d'altres estats amb les⁴ quals comparteixi interessos econòmics, socials o culturals.

Article 104. Participació en organitzacions internacionals

La Comunitat Autònoma pot participar en les representacions de l'Estat davant organitzacions internacionals en els casos en què l'activitat d'aquestes organitzacions incideixi en el seu àmbit competencial i afecti matèries del seu interès específic en la forma que determini la legislació de l'Estat.

Article 105. Poblacions estructuralment menys desenvolupades

Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar per fomentar la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte dels drets humans i la cooperació per al desenvolupament amb els països i les poblacions estructuralment menys desenvolupats, amb la finalitat última d'eradicar la pobresa. Per aconseguir aquest objectiu han d'establir els programes i acords amb els agents socials de la cooperació i amb les institucions públiques i privades que siguin necessaris per garantir l'efectivitat i l'eficàcia d'aquestes polítiques a les Illes Balears i a l'exterior.

CAPÍTOL II RELACIONS AMB LA UNIÓ EUROPEA

Article 106. Unió Europea

La Comunitat Autònoma ha de participar en els assumptes relacionats amb la Unió Europea que afectin les competències i els interessos de les Illes Balears, en els termes establerts en aquest Estatut d'autonomia, en la Constitució i en la legislació de l'Estat.

Article 107. Delegacions o oficines davant la Unió Europea

La Comunitat Autònoma pot establir delegacions o oficines de representació davant la Unió Europea per millorar l'exercici de les seves competències i promoure adequadament els seus interessos.

Article 108. Informació i participació en tractats

La Comunitat Autònoma ha de ser informada sobre les negociacions relatives als tractats originaris i fundacionals i les seves revisions i modificacions; també hi ha de participar, si escau, formant part de la delegació espanyola, d'acord amb els mecanismes multilaterals interns que s'estableixin a aquest efecte entre l'Estat i les comunitats autònomes.

⁴ En la versió castellana de l'Estatut figura l'article masculí *los*.

Article 109. Dret comunitari

És competència de la Comunitat Autònoma el desenvolupament i l'execució del dret comunitari d'acord amb les seves competències. En el cas que sigui ineludible transposar el dret europeu en les matèries de la seva competència exclusiva per normes estatals, perquè la norma europea tenguin un abast superior al de la Comunitat Autònoma, aquesta ha de ser consultada amb caràcter previ d'acord amb els mecanismes interns de coordinació prevists en una llei estatal.

Article 110. Participació i negociació amb la Unió Europea

1. Es reconeix el dret de participació de la Comunitat Autònoma en la formació de la posició negociadora de l'Estat davant la Unió Europea. Aquesta participació s'ha de fer de manera autònoma i específica si l'assumpte afecta exclusivament la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Si afecta competències exclusives del conjunt de les comunitats autònomes, la participació s'ha d'efectuar en el marc dels procediments multilaterals i de cooperació interna establerts per la llei estatal reguladora d'aquesta matèria.

2. La posició s'ha de tenir especialment en compte per a la formació de la voluntat de l'Estat. En tot cas, el Govern ha d'informar la Comunitat Autònoma sobre la marxa de les negociacions, sigui quina sigui la configuració de la matèria competencial subjacent, exclusiva o concurrent.

Article 111. Participació en la delegació espanyola de la Unió Europea

La Comunitat Autònoma ha de participar en la delegació espanyola en el Consell de Ministres de la Unió Europea i en els grups de treball d'aquest òrgan, en els termes establerts en el sistema general de la participació autonòmica. Aquesta participació es pot acordar de manera directa amb els òrgans competents de l'Administració general de l'Estat en el cas que es vegin afectades especificitats pròpies de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 112. Control del principi de subsidiarietat

El Parlament de les Illes Balears pot ser consultat per les Corts Generals en el marc del procés de control del principi de subsidiarietat establert en el dret comunitari.

Article 113. Tribunal de Justícia de la Unió Europea

1. La Comunitat Autònoma intervé en els processos davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en els termes establerts per la legislació de l'Estat. Hi té accés si així ho estableix la legislació comunitària.

2. En el marc de la legislació vigent en la matèria, la Comunitat Autònoma, en defensa dels seus interessos, pot instar l'Estat i les institucions legitimades a iniciar accions davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Article 114. Relacions amb l'Estat i amb altres comunitats autònomes

Com a garant de l'equilibri interinsular el Govern de les Illes Balears es reserva les relacions amb l'Estat i amb les altres comunitats autònomes, quan aquestes es refereixin a competències autonòmiques en relació amb les quals s'hagin de desenvolupar actuacions considerades d'interès general.

Article 115. Gestió de fons europeus

Correspon a la Comunitat Autònoma la gestió dels fons procedents de la Unió Europea i, en general, dels que es canalitzin a través de programes europeus, excepte aquells les competències dels quals corresponen a l'Estat.

Article 116. Principis de les relacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb l'Estat

En el marc dels principis constitucionals, les relacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb l'Estat es fonamenten en els principis de col·laboració, cooperació, solidaritat i lleialtat institucional.

Article 117. Instruments de col·laboració i de relació amb l'Estat

Per als assumptes d'interès específic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'han d'establir els corresponents instruments de col·laboració i de relació amb l'Estat.

Els òrgans de col·laboració s'han de crear d'acord amb els principis establerts en l'article anterior, que constitueix el marc general i permanent de relació entre els governs de les Illes Balears i de l'Estat als efectes següents:

- a) La cooperació, la col·laboració, la coordinació i la informació en l'exercici mutu de les competències pròpies que puguin afectar ambdós governs.
- b) L'establiment de mecanismes d'informació i col·laboració sobre les respectives polítiques públiques i els assumptes d'interès comú.
- c) L'impuls de l'eficàcia, el seguiment i la resolució de conflictes en totes les qüestions d'interès comú.

En els assumptes d'interès general la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de participar a través dels procediments o els òrgans multilaterals que es constitueixin.

CAPÍTOL IV RELACIONS AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES

Article 118. Convenis amb altres comunitats autònomes

1. En matèria de prestació i gestió de serveis propis de la Comunitat Autònoma, aquesta pot subscriure convenis amb altres comunitats autònomes. Aquests acords s'han de comunicar a les Corts Generals i entren en vigor al cap de 60 dies d'haver-los-hi comunicat, llevat del cas que les Corts Generals, en el termini esmentat, estimin que es tracta d'un acord de cooperació, segons el que disposa l'apartat 2 de l'article 145 de la Constitució.

2. La Comunitat Autònoma, amb l'autorització prèvia de les Corts Generals, també pot establir acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.

Article 119. Protocols de caràcter cultural

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot subscriure protocols per dur a terme actes de caràcter cultural en altres comunitats autònomes, especialment amb les que comparteix la mateixa llengua i cultura.

TÍTOL VIII DEL FINANÇAMENT I LA HISENDA

CAPÍTOL I PRINCIPIS GENERALS

Article 120. Principis

1. Les relacions d'ordre tributari i financer entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es regulen per la Constitució, aquest Estatut i la llei orgànica prevista en l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.

2. El finançament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es fonamenta en els principis següents:

- a) Autonomia financera.
- b) Lleialtat institucional.
- c) Solidaritat, equitat i suficiència financera, atenent el reconeixement específic del fet diferencial de la insularitat, per tal de garantir l'equilibri territorial, i la població real efectiva, determinada d'acord amb la normativa estatal, i també l'evolució d'aquesta població.
- d) Responsabilitat fiscal.
- e) Coordinació i transparència en les relacions fiscals i financeres entre les administracions públiques.
- f) Garantia de finançament dels serveis educatius, sanitaris i socials en els termes prevists en l'article 123.2 d'aquest Estatut.
- g) Prudència financera i austeritat.

3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears gaudeix del mateix tractament fiscal que la legislació estableixi per a l'Estat.

Article 121. Autonomia i suficiència

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de disposar d'unes finances autònomes i dels recursos suficients per atendre de forma estable i permanent el desenvolupament i l'execució de les seves competències, per afrontar l'exercici adequat del seu autogovern.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té la capacitat per determinar el volum i la composició dels seus ingressos en l'àmbit de les seves competències financeres, i també per fixar l'afectació dels seus recursos a les finalitats de despesa que decideixi lliurement.

3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa de plena autonomia de despesa per poder aplicar lliurement els seus recursos a les finalitats que, d'acord amb les directrius polítiques i socials, determinin les seves institucions d'autogovern.

Article 122. Lleialtat institucional i modificació del sistema tributari espanyol

1. D'acord amb el principi de lleialtat institucional, s'ha de valorar l'impacte financer, positiu o negatiu, que les disposicions generals aprovades per l'Estat tinguin sobre les Illes Balears o que les aprovades per les Illes Balears tinguin sobre l'Estat, en un període de temps determinat, en forma d'una variació de les necessitats de despesa o de capacitat fiscal, amb la finalitat d'establir els mecanismes d'ajustament necessaris.

2. En el cas de reforma o modificació del sistema tributari espanyol que impliqui una supressió de tributs o una variació dels ingressos de les Illes Balears que depenen dels tributs estatals, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té dret que l'Estat adopti les mesures de compensació oportunes perquè aquesta no vegi reduïdes ni minvades les possibilitats de desenvolupament de les seves competències ni del seu creixement futur.

3. Ambdues administracions s'han de facilitar mútuament l'accés a la informació estadística i de gestió, necessària per exercir millor les competències respectives, en un marc de cooperació i transparència.

Article 123. Solidaritat i suficiència financera

1. El sistema d'ingressos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de garantir, en els termes prevists en la llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució, els recursos financers que, atenent les necessitats de despesa de les Illes Balears i la seva capacitat fiscal, assegurin el finançament suficient per a l'exercici de les competències pròpies en la prestació del conjunt dels serveis públics assumits, sens perjudici de respectar la realització efectiva del principi de solidaritat en tot el territori nacional en els termes de l'article 138 de la Constitució.

2. Els recursos financers de què disposi la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es poden ajustar perquè el sistema estatal de finançament tingui recursos suficients per garantir l'anivellació i la solidaritat amb les altres comunitats autònomes, amb la finalitat que els serveis d'educació, sanitat i altres serveis socials essencials de l'estat del benestar prestats pels diferents governs autonòmics puguin assolir nivells similars en el conjunt de l'Estat, sempre que duguin a terme un esforç fiscal també similar. De la mateixa forma i si és procedent, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de rebre recursos dels mecanismes d'anivellació i solidaritat. Aquests nivells els ha de fixar l'Estat.

3. En l'exercici de les seves competències financeres, el Govern de les Illes Balears ha de vetllar per l'equilibri territorial a les Illes Balears i per la realització interna del principi de solidaritat.

Article 124. Responsabilitat fiscal

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears exerceix les competències que resulten del que estableix aquest Estatut d'acord amb els principis de generalitat, justícia, igualtat, equitat, progressivitat i capacitat econòmica, en els termes que determinen la Constitució i la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució.

2. En l'àmbit financer, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears actua d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència, i promou la cohesió i el benestar social, el progrés econòmic i la sostenibilitat mediambiental.

Article 125. Comissió Mixta d'Economia i Hisenda

1. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és l'òrgan bilateral de relació entre ambdues administracions en matèries fiscals i financeres.

2. La Comissió està integrada per un nombre igual de representants de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. La presidència d'aquesta Comissió Mixta s'exerceix de forma rotatòria entre les dues parts en torns d'un any.

3. Correspon a la Comissió adoptar el seu reglament intern i de funcionament per acord entre les dues delegacions, en el qual s'ha de regular, en tot cas, la forma de realització i la periodicitat de les convocatòries, que ha de ser com a mínim anual.

Article 126. Funcions de la Comissió Mixta

1. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda exerceix les seves funcions sens perjudici dels acords subscrits pel Govern de les Illes Balears en aquesta matèria amb institucions i organismes de caràcter multilateral.

2. Corresponen a la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda les funcions següents:

- a) Estudiar, revisar i dur a terme el seguiment de les inversions que l'Estat efectui a la comunitat autònoma de les Illes Balears d'acord amb el que estableix la disposició transitòria novena.
- b) Reunir-se, en cas d'una alteració de les variables bàsiques utilitzades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament, per conèixer-ne els efectes sobre el finançament i elevar propostes, si escau.
- c) Conèixer l'impacte economicofinancer que es derivi del principi de lleialtat institucional recollit en l'article 122.
- d) Conèixer l'impacte econòmic que, d'acord amb la llei orgànica prevista en l'apartat tercer de l'article 157 de la Constitució espanyola, es derivi de l'articulació del fet insular a què es refereix l'article 120.2 c d'aquest Estatut.
- e) Conèixer la població real efectiva a què es refereix l'article 120.2 c d'aquest Estatut, i, si escau, avaluar els factors d'ajustament.
- f) Conèixer els recursos que corresponguin a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per la seva participació en el fons de compensació interterritorial i en altres fons, d'acord amb l'article 128 f d'aquest Estatut.
- g) Negociar el percentatge de participació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en la distribució regional dels fons estructurals europeus, i també de l'assignació d'altres recursos de la política regional europea a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- h) Acordar l'abast i les condicions de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs que corresponguin a l'Agència Tributària de les Illes Balears, en els termes establerts per la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució.

- i) Establir els mecanismes de col·laboració entre l'Administració tributària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i l'Administració tributària de l'Estat, a què es refereix l'article 133 d'aquest Estatut, i també els criteris de coordinació i d'harmonització fiscal d'acord amb les característiques o la naturalesa dels tributs cedits.
- j) Establir els mecanismes de col·laboració entre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i l'Administració de l'Estat que siguin necessaris per a l'exercici adequat de les funcions de revisió en via economicoadministrativa a què es refereix l'article 134 d'aquest Estatut.
- k) Fer el seguiment de l'aplicació de la llei que regula el règim especial balear, amb facultats de coordinació de les comissions corresponents.

3. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda ha de conèixer els estudis i les anàlisis dels recursos financers que, atenent les necessitats de despesa de les Illes Balears, elabori el Govern de les Illes Balears. Així mateix, li correspon, de conformitat amb el que estableix la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució:

- a) Aplicar els mecanismes d'actualització del sistema de finançament.
- b) Acordar l'abast i les condicions de la cessió de tributs de titularitat estatal i, especialment, els percentatges de participació en el rendiment dels tributs estatals cedits parcialment.
- c) Acordar la contribució a la solidaritat i als mecanismes d'anivellació previstos en l'article 123.2 d'aquest Estatut.
- d) Aplicar eventualment, d'acord amb la legislació corresponent, les regles de modulació i el seu impacte sobre el finançament per capita de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- e) Conèixer qualsevol altra qüestió en matèria fiscal i financera que sigui d'interès per a la Comunitat Autònoma o per a l'Estat.

CAPÍTOL II RECURSOS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 127. Competència i patrimoni

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa, per al desenvolupament correcte i l'execució de les seves competències, d'hisenda i patrimoni propis.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per ordenar i regular la seva hisenda.

3. El patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears està integrat pels béns i drets dels quals és titular i pels que adquireixi per qualsevol títol jurídic. Una llei del Parlament ha de regular l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 128. Recursos

En el marc establert en la Constitució, en aquest Estatut, en la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució i en la legislació que hi sigui aplicable, els recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears estan constituïts per:

- a) El rendiment dels tributs propis.
- b) El rendiment dels tributs cedits totalment o parcialment per l'Estat.
- c) Els recàrrecs sobre els tributs estatals.
- d) La participació en els ingressos de l'Estat.
- e) Les altres transferències rebudes del Govern central.
- f) Els ingressos procedents de la participació en el fons de compensació interterritorial i altres fons en els termes que prevegi la legislació estatal.
- g) Les transferències i assignacions que s'estableixin a càrrec dels pressuposts generals de l'Estat.
- h) Els ingressos per la percepció de preus públics.
- i) Els ingressos procedents del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i altres de dret privat.
- j) El producte d'emissió de deute i de les operacions de crèdit.
- k) Els ingressos procedents de multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.
- l) Els recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris.
- m) Qualsevol altre recurs que es pugui establir en virtut d'allò que disposen aquest Estatut i la Constitució.

Article 129. Competències en matèria tributària

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears participa en el rendiment dels tributs estatals cedits en els termes establerts per la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució. Aquesta cessió es refereix als rendiments obtinguts i pot anar acompanyada de cessió de capacitat normativa. Addicionalment, la cessió, tant dels rendiments com de la capacitat normativa, pot ser parcial o total en cada cas.

2. En el marc de les competències de l'Estat i de la Unió Europea, l'exercici de la capacitat normativa a què fa referència l'apartat anterior inclou, si escau, la fixació del tipus impositiu, les exempcions, les reduccions i les bonificacions sobre la base imposable i les deduccions sobre la quota.

3. Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en els termes establerts per la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució, la gestió, la recaptació, la liquidació, la inspecció i la revisió dels tributs estatals cedits totalment i aquestes funcions, en la mesura que s'atribueixin, respecte dels cedits parcialment, d'acord amb el que estableix l'article 133.

4. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per establir, mitjançant una llei del Parlament, els tributs propis, sobre els quals té capacitat normativa, i també recàrrecs sobre els impostos cedits en els termes que prevegi la legislació de finançament de les comunitats autònomes.

Article 130. Criteris i principis

1. El nivell de recursos financers de què disposa la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per finançar els seus serveis i les seves competències s'ha de basar en criteris de necessitats de despesa i de capacitat fiscal i ha de tenir en compte, en tot cas, com a

variables bàsiques per determinar aquestes necessitats, la població real efectiva d'acord amb l'article 120.2 c d'aquest Estatut i la circumstància del fet insular.

2. L'aplicació eventual de regles de modulació que tinguin com a finalitat restringir l'abast dels resultats obtinguts en el càlcul del nivell de necessitats de despesa establert en l'apartat anterior, s'ha de justificar de manera objectiva i s'ha de fer d'acord amb el que disposa la llei orgànica a què es refereix l'article 157.3 de la Constitució espanyola.

3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de participar en el rendiment dels tributs estatals cedits, d'acord amb el que estableix la llei orgànica a què es refereix l'article 157.3 de la Constitució espanyola.

4. Quan calgui, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de rebre recursos dels mecanismes d'anivellació i solidaritat. La determinació d'aquests mecanismes s'ha de fer d'acord amb els principis de coordinació i transparència, i els seus resultats s'han d'avaluar quinquenalment.

Article 131. Actualització del finançament

1. L'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears han d'actualitzar el sistema de finançament, tenint en compte l'evolució del conjunt de recursos disponibles i de les necessitats de despesa de les diferents administracions, mitjançant l'estudi i l'anàlisi de la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda.

2. Aquesta actualització s'ha d'efectuar sens perjudici del seguiment i, eventualment, la posada al dia de les variables bàsiques utilitzades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament.

Article 132. Endeutament i deute públic

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot recórrer a l'endeutament i emetre deute públic per finançar despeses d'inversió dins els límits que les lleis de pressuposts de la Comunitat Autònoma determinin, tot respectant els principis generals i la normativa estatal.

2. Els títols emesos tenen a tots els efectes la consideració de fons públics i gaudeixen dels mateixos beneficis i condicions que els emesos per l'Estat.

Article 133. Agència Tributària

1. L'Agència Tributària de les Illes Balears ha de ser creada per una llei del Parlament.

2. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i també, per delegació de l'Estat, dels tributs estatals cedits totalment a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears.

3. En el marc de la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'han d'acordar l'abast i les condicions de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs que corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears.

4. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció de la resta d'impostos de l'Estat recaptats a les Illes Balears corresponen a l'Administració tributària de l'Estat, sens perjudici de la delegació que en pugui rebre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i

de la col·laboració que es pugui establir especialment, quan així ho exigeixi la naturalesa del tribut.

Per desenvolupar el que preveu el paràgraf anterior, l'Agència Estatal de l'Administració Tributària i l'Agència Tributària poden establir els convenis de col·laboració que estimin pertinents.

5. Ambdues administracions tributàries han d'establir els mecanismes necessaris que permetin la presentació i la recepció a les respectives oficines de declaracions i la resta de documentació amb transcendència tributària que hagin de tenir efecte davant l'altra administració, la qual cosa ha de facilitar el compliment de les obligacions tributàries dels contribuents.

6. L'Agència Tributària de les Illes Balears pot exercir les funcions de recaptació i, si escau, de gestió, inspecció i liquidació dels recursos de titularitat d'altres administracions públiques que, mitjançant llei, conveni, delegació de competències o encàrrec de gestió, siguin atribuïdes a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 134. Revisió de reclamacions

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'assumir, mitjançant els seus propis òrgans economicoadministratius, la revisió per via administrativa de les reclamacions que els contribuents puguin interposar contra l'aplicació dels tributs dictats per l'Agència Tributària de les Illes Balears en els tributs que gestioni directament, sens perjudici de les competències en matèria d'unificació de criteri que corresponen a l'Administració general de l'Estat.

A aquests efectes, d'acord amb la legislació aplicable, la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda a què es refereix l'article 125 ha d'acordar els mecanismes de cooperació que siguin necessaris per a l'exercici adequat de les funcions de revisió de la via economicoadministrativa.

CAPÍTOL III PRESSUPOSTS GENERALS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 135. El pressupost

1. El pressupost general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té caràcter anual, és únic i constitueix l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica de totes les despeses i de tots els ingressos de les institucions, els organismes, les entitats i les empreses que constitueixen el sector públic autonòmic.

2. Correspon al Govern de les Illes Balears elaborar i executar el pressupost i al Parlament examinar-lo, esmenar-lo, aprovar-lo i controlar-lo, sens perjudici del control que correspon a la Sindicatura de Comptes i al Tribunal de Comptes.

3. La tramitació parlamentària del projecte de llei de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'ha de dur a terme amb les especialitats previstes en el Reglament del Parlament de les Illes Balears.

Article 136. Estabilitat pressupostària

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears l'establiment dels límits i les condicions per aconseguir els objectius d'estabilitat pressupostària dins els principis i la normativa de l'Estat i de la Unió Europea.

CAPÍTOL IV FINANÇAMENT I HISENDES DELS CONSELLS INSULARS

Article 137. Principis rectors

1. Les hisendes dels consells insulars es regeixen pels principis d'autonomia financera, suficiència de recursos, equitat i responsabilitat fiscal.

El Govern de les Illes Balears vetlla pel compliment d'aquests principis, i, a aquests efectes, l'Administració general de l'Estat i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears han d'establir les vies de col·laboració necessàries per assegurar la participació del Govern de les Illes Balears en les decisions i l'intercanvi d'informació que siguin necessaris per a l'exercici de les seves competències.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència, en el marc establert per la Constitució, aquest Estatut i la normativa de l'Estat, en matèria de finançament dels consells insulars. Aquesta competència inclou la capacitat per fixar els criteris de distribució de les participacions a càrrec dels pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3. Els consells insulars tenen autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació dels seus recursos, incloses les participacions incondicionades que perceben a càrrec dels pressuposts d'altres administracions públiques, de les quals poden disposar lliurement en l'exercici de les seves competències.

4. Es garanteixen als consells insulars els recursos suficients per fer front a les competències pròpies, atribuïdes expressament com a tals en aquest Estatut o les que els siguin transferides o delegades. Tota nova atribució de competències ha d'anar acompanyada de l'assignació dels recursos suplementaris necessaris per finançar-les correctament, de manera que es tenguí en compte el finançament del cost total i efectiu dels serveis transferits. El compliment d'aquest principi és una condició essencial perquè entri en vigor la transferència o la delegació de competència, o siguin assumides les competències pròpies. A aquest efecte, es poden establir diverses formes de finançament, inclosa la participació en els recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o, si escau, de l'Estat, en proporció a les competències pròpies o a les autonòmiques que hagin estat transferides o delegades.

Article 138. Recursos dels consells insulars

1. Mitjançant una llei del Parlament s'ha de regular el règim de finançament dels consells insulars, fonamentat en els principis de suficiència financera, solidaritat i cooperació, que no pot suposar en cap cas una disminució dels recursos ja obtinguts i que ha d'establir els mecanismes de participació en les millores de finançament de la Comunitat en proporció a les competències pròpies, transferides o delegades.

2. La llei de finançament dels consells insulars ha de preveure un fons per garantir un nivell similar de prestació i d'eficiència en la gestió dels serveis per part de cada consell insular en l'exercici de les competències autonòmiques comunes que els han estat assignades i un fons de compensació per corregir els desequilibris que es poden produir.

3. La llei que reguli el finançament dels consells insulars ha d'establir els mecanismes de cooperació necessaris entre el Govern de les Illes Balears i els consells insulars per articular adequadament el desenvolupament i la revisió del sistema de finançament d'acord amb els principis d'equitat, transparència i objectivitat, mitjançant una comissió paritària Govern-consells insulars.

TÍTOL IX DE LA REFORMA DE L'ESTATUT

Article 139. Iniciativa

1. La iniciativa de reforma correspon al Parlament, a proposta d'una cinquena part dels diputats, al Govern de la Comunitat Autònoma i a les Corts Generals.

2. La proposta de reforma requereix per prosperar l'aprovació del Parlament per majoria de dos terços dels diputats i l'aprovació de les Corts Generals mitjançant una llei orgànica.

3. En tot allò que no preveu aquest article, cal atènyer-se al que disposa la Constitució sobre aquesta matèria.

4. En el supòsit de tramitació en el Congrés dels Diputats i en el Senat d'una proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, el Parlament pot retirar-la.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó

Mitjançant la normativa corresponent de l'Estat i sota la tutela d'aquest, s'ha de crear el Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i se n'han de regular la composició i les funcions. En aquest Patronat, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears hi ha de participar en igualtat amb la resta de les comunitats autònomes afectades.

Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears han d'emprendre les accions necessàries per fer efectiva la constitució del Patronat.

Disposició addicional segona. Patrimoni lingüístic comú

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, atès que la llengua catalana també és patrimoni d'altres comunitats autònomes, pot sol·licitar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de col·laboració que es considerin oportuns per salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, i també per efectuar la comunicació cultural entre les comunitats abans esmentades, sens perjudici dels deures de l'Estat establerts en l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució i del que disposa l'article 145 de la mateixa norma.

Disposició addicional tercera. Entitats i organismes per prestar serveis

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot constituir entitats i organismes per complir les funcions que són de la seva competència i per prestar serveis que afectin els interessos de la Comunitat Autònoma i d'altres administracions públiques amb la finalitat de promoure el desenvolupament econòmic i social. A aquests efectes, mitjançant una llei del Parlament s'ha de regular l'Administració instrumental autonòmica.

2. La Comunitat Autònoma ha de participar en la gestió del sector públic econòmic estatal en els casos i les activitats que corresponguin.

3. El Parlament de les Illes Balears pot acordar la creació d'institucions de crèdit pròpies com a instruments de col·laboració en la política econòmica de la Comunitat Autònoma.

Disposició addicional quarta. Tributs estatals cedits

1. Quan entri en vigor aquest Estatut, els tributs estatals cedits tindran la consideració següent:

a) Tributs estatals cedits totalment:

- Impost sobre successions i donacions.
- Impost sobre el patrimoni.
- Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- Tributs sobre jocs d'atzar.
- Imposts sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs.
- Impost sobre determinats mitjans de transport.
- Impost sobre l'electricitat.

b) Tributs estatals cedits parcialment:

- Impost sobre la renda de les persones físiques.
- Impost sobre el valor afegit.
- Impost sobre hidrocarburs.
- Impost sobre les labors del tabac.
- Impost sobre l'alcohol i begudes derivades.
- Impost sobre la cervesa.
- Impost sobre el vi i begudes fermentades.
- Impost sobre els productes intermedis.

2. L'enumeració dels tributs continguda en l'apartat anterior no exclou la futura participació en impostos no cedits actualment. A aquests efectes, la modificació d'aquesta disposició no es considera modificació de l'Estatut.

3. L'abast i les condicions de la cessió han de ser fixats per la Comissió Mixta esmentada en l'article 125 que, en tot cas, ho ha de referir a rendiments a les Illes Balears. El Govern ha de tramitar l'acord de la Comissió com a projecte de llei.

Disposició addicional cinquena. Finançament dels consells insulars

Sens perjudici del que disposa el capítol IV del títol IV d'aquest Estatut, el finançament dels consells insulars i la seva revisió es regeixen pel que estableix la Llei 2/2002, de 3 d'abril, de sistema de finançament definitiu dels consells insulars, o per la

norma que la substitueixi, que, en tot cas, ha de respectar els principis d'autonomia financera, suficiència financera i solidaritat; no pot suposar una disminució dels recursos ja obtinguts, i ha de participar en tot cas de les millores de finançament de la Comunitat.

Disposició addicional sisena. Règim especial insular de les Illes Balears

1. Una llei de les Corts Generals ha de regular el règim especial balear, que ha de reconèixer el fet específic i diferencial de la insularitat.

2. En el marc d'aquesta llei, i amb observança de les normes i dels procediments estatals i de la Unió Europea que hi siguin aplicables, l'Administració general de l'Estat ha d'ajustar les seves polítiques públiques a la realitat pluriinsular de la comunitat autònoma de les Illes Balears, especialment en matèria de transports, infraestructures, telecomunicacions, energia, medi ambient, turisme i pesca.

3. Per garantir el que s'ha disposat anteriorment, en aquesta llei s'ha de regular un instrument financer que, amb independència del sistema de finançament de la Comunitat Autònoma, doti els fons necessaris per aplicar-lo.

4. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears prevista en l'article 125 és l'encarregada de fer el seguiment de l'aplicació de la llei reguladora del règim especial de les Illes Balears. Aquesta Comissió Mixta ha de coordinar les comissions interadministratives que es constitueixin a l'empara de la llei esmentada.

5. L'Estat ha de vetllar perquè qualsevol millora relativa al règim econòmic o fiscal dels territoris insulars establerta per la Unió Europea, a excepció de les que estiguin motivades exclusivament per la ultraperifericitat, sigui aplicable a les Illes Balears.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera. Comissió Mixta de Transferències

1. Per al traspàs de funcions i de serveis inherents a les competències que corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears segons aquest Estatut, s'ha de crear una comissió mixta.

2. La Comissió Mixta ha d'estar integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de la Nació i pel de la Comunitat Autònoma. Aquesta Comissió Mixta ha d'establir les pròpies normes de funcionament.

3. Els acords de la Comissió Mixta adopten la forma de proposta al Govern de l'Estat, el qual els aprova mitjançant decret.

Els acords han de figurar-hi com a annexos i han de ser publicats simultàniament en el *Butlletí Oficial de l'Estat* i en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. Entren en vigor a partir d'aquesta publicació.

4. Per tal de preparar els traspassos i verificar-los per blocs orgànics de naturalesa homogènia, la Comissió Mixta de Transferències és assistida per comissions sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals és determinar amb la representació de l'Administració de l'Estat els traspassos de mitjans personals, financers i materials que hagi de rebre la Comunitat Autònoma. Les

comissions sectorials han de traslladar les seves propostes d'acord a la Comissió Mixta, que les ha de ratificar.

5. El certificat expedit per la Comissió Mixta dels acords governamentals degudament promulgats és títol suficient per a la inscripció en el Registre de la Propietat del traspàs de béns immobles de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquest certificat ha de tenir en compte els requisits exigits per la Llei hipotecària.

6. El canvi de titularitat en els contractes de lloguer de locals per a oficines públiques o per a altres finalitats que hagin estat objecte de transferència no faculta l'arrendador per extingir o per renovar els contractes.

Disposició transitòria segona. Funcionaris i personal laboral

1. Els funcionaris i el personal laboral adscrits a serveis de titularitat estatal o a altres institucions públiques que siguin afectats⁵ per traspassos a la Comunitat Autònoma passen a dependre'n i els han de ser respectats tots els drets de qualsevol ordre i natura que els corresponguin, tot incloent-hi el de poder participar en els concursos de trasllat que l'Estat convoqui, en igualtat de condicions amb els altres membres del seu cos, per tal de poder exercir en tot moment el seu dret permanent d'opció.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de disposar dels mitjans necessaris perquè tots els funcionaris i el personal laboral destinats a les Illes puguin adquirir el coneixement de la llengua i de la cultura de les Illes Balears.

Disposició transitòria tercera. Finançament dels serveis transferits i Comissió Mixta

1. Fins que no s'hagi completat el traspàs dels serveis corresponents a les competències atribuïdes a la Comunitat Autònoma en aquest Estatut o, en tot cas, fins que no hagin transcorregut cinc anys des que hagi entrat en vigor, l'Estat ha de garantir el finançament dels serveis transferits a la Comunitat Autònoma amb una quantitat igual al cost efectiu del servei en el territori de la comunitat en el moment de la transferència.

2. A fi de garantir el finançament dels serveis esmentats abans, s'ha de crear una comissió mixta paritària Estat-Comunitat Autònoma, que ha d'adoptar un mètode adreçat a fixar el percentatge de participació previst en l'article 128 d'aquest Estatut. El mètode que s'ha de seguir ha de tenir presents tant els costos directes com els indirectes dels serveis traspassats, i també les despeses d'inversió que calguin.

3. La Comissió Mixta de l'apartat precedent ha de fixar el percentatge esmentat, mentre duri el període transitori, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació dels pressuposts generals de l'Estat.

4. Tot partint del mètode fixat en l'apartat 2, s'ha d'establir un percentatge en el qual s'ha de considerar el cost efectiu global dels serveis transferits per l'Estat a la Comunitat Autònoma, minorat pel total de la recaptació que aquesta hagi obtingut amb els tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos que l'Estat hagi obtingut pels capítols 1 i 2 de l'últim pressupost precedent a la transferència dels serveis avaluats.

Disposició transitòria quarta. Normativa de matèries transferides

⁵ En la versió castellana de l'Estatut figura el terme *afectadas*.

1. Les lleis de l'Estat relatives a matèries transferides a la Comunitat Autònoma continuen vigents mentre el Parlament no aprovi una normativa pròpia. Correspon al Govern de la Comunitat o, si escau, als consells insulars, aplicar-les.

2. Les disposicions reglamentàries de l'Estat continuen vigents mentre el Govern de la Comunitat Autònoma no en dicti cap altra d'aplicació preferent.

3. Fins que l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no assumeixi les competències que li corresponen d'acord amb aquest Estatut, tots els organismes de l'Estat o de l'Administració local han de continuar exercint les funcions i les jurisdiccions anteriors.

Disposició transitòria cinquena. Comissió Mixta de Transferències Govern-Consells Insulars

Per al traspàs de les funcions i els serveis inherents a les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars a què fa referència l'article 70 d'aquest Estatut, s'ha de crear una comissió mixta de transferències Govern- consells insulars que tenguí caràcter paritari. Aquesta comissió ha de tenir el seu propi reglament de funcionament, que ha de ser aprovat per majoria simple dels seus components. Els acords de la Comissió Mixta de Transferències prenen la forma de proposta al Govern de les Illes Balears, que els⁶ aprova mitjançant decret de traspàs, el qual s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i en el qual ha de figurar la data d'efectivitat del traspàs de les funcions i els serveis a què concerneixi.

Disposició transitòria sisena. Comissió Tècnica Interinsular

1. En promulgar-se aquest Estatut, les institucions d'autogovern de les Illes Balears han de respectar les competències que els consells insulars hagin rebut de l'ens preautonòmic.

2. A proposta del Govern de la Comunitat Autònoma, i d'acord amb una llei del Parlament, s'ha de nomenar una comissió tècnica interinsular encarregada de distribuir les competències a què fa referència l'article 71 d'aquest Estatut, i també de fixar el control i la coordinació que en cada cas correspongui al Govern de la Comunitat Autònoma, en la mesura que siguin assumides per la Comunitat Autònoma per transferència o per delegació de l'Estat.

3. Han d'integrar la Comissió Tècnica Interinsular vint vocals, designats quatre pel Govern de la Comunitat i quatre per cada un dels consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera. Aquesta Comissió Tècnica Interinsular s'ha de dotar del seu propi reglament de funcionament, que ha de ser aprovat per majoria simple dels seus components.

4. Els acords de la Comissió Tècnica Interinsular prenen la forma de proposta al Parlament de les Illes Balears, el qual, si escau, els⁷ aprova mitjançant una llei que té vigència a partir de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

⁶ En la versió castellana de l'Estatut figura el pronom *las*.

⁷ Ídem nota anterior.

5. Els apartats 2, 3 i 4 d'aquesta disposició transitòria sisena regeixen fins que la llei de consells insulars que es dicti en aplicació d'aquest Estatut no estableixi un altre procediment per a la transferència o l'assumpció de competències pels consells insulars.

Disposició transitòria setena. Diputats i consellers

1. Quan entri en vigor aquest Estatut, els consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa han de continuar integrats, fins a l'acabament de la legislatura corresponent, pels diputats elegits per al Parlament a les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

2. Mentre no sigui aprovada la llei del Parlament que, en aplicació d'aquest Estatut, reguli l'elecció dels membres dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa, els consellers que n'hagin de formar part s'han d'elegir coincidint amb la data de l'elecció dels membres del Parlament de les Illes Balears, però de forma independent, mitjançant l'aplicació dels preceptes de la vigent llei electoral de la Comunitat Autònoma, amb les especificitats que, respectant el règim electoral general, s'expressen a continuació:

- a) Les circumscripcions electorals són les de Mallorca, Menorca i Eivissa.
- b) Són electors, a cada illa i respecte del consell insular corresponent, tots els ciutadans espanyols majors d'edat que gaudeixen del dret de sufragi actiu i tenen la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma perquè tenen veïnatge en qualsevol dels municipis de les respectives illes de Mallorca, Menorca i Eivissa.
- c) Per a l'exercici del dret de sufragi és indispensable la inclusió en el cens electoral únic vigent referit al territori de les Illes Balears en relació amb cada una de les illes respectives.
- d) Són elegibles, en la circumscripció corresponent, tots els ciutadans que tenen la condició d'electors a l'illa respectiva i que no estiguin sotmesos a cap de les causes d'inelegibilitat previstes en les disposicions comunes de la llei orgànica del règim electoral general.
- e) Són inelegibles els inclosos en els supòsits a què fa referència l'article 3.2 de la llei electoral de la Comunitat Autònoma i els senadors elegits en representació de la Comunitat Autònoma.
- f) Cap electe que estigui sotmès a una causa d'incompatibilitat segons el que disposa l'article 5 de la llei electoral de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no pot adquirir la condició de conseller insular. L'acceptació, per un conseller electe, d'un càrrec, una funció o una situació que siguin constitutius d'una causa d'incompatibilitat ocasiona el cessament en la seva condició de conseller insular.
- g) Les eleccions als consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa s'han de celebrar amb la intervenció de la Junta Electoral de les Illes Balears com a administració electoral amb totes les competències establertes en la llei.
- h) La convocatòria d'eleccions als consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa s'ha de fer per decret del president de la Comunitat Autònoma d'acord amb les condicions i els terminis establerts en l'article 42.3 de la llei orgànica del règim electoral general, amb la sol·licitud prèvia feta pels consells respectius amb

l'antelació pertinent, mitjançant acord plenari. El decret de convocatòria s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

- i) El Consell Insular de Mallorca està integrat per 33 consellers, el de Menorca per 13 consellers i el d'Eivissa per 13 consellers. La durada del mandat és de quatre anys.
- j) A l'efecte de l'atribució d'escons, no s'han de tenir en compte les candidatures que no hagin obtingut almenys el 5 % dels vots vàlids emesos en la circumscripció electoral, i l'atribució dels escons a les candidatures s'ha de fer de conformitat amb el que disposen les lletres *b*, *c*, *d* i *f* de l'article 163.1 de la Llei orgànica del règim electoral general, en cada una de les circumscripcions electorals.

3. Un cop s'hagin celebrat, vigent aquest Estatut, les eleccions locals corresponents, en el termini màxim de 45 dies s'ha de constituir el Consell Insular de Formentera, que ha d'estar integrat pels regidors que hagin estat elegits en les eleccions esmentades a l'Ajuntament de Formentera.

Disposició transitòria vuitena. Consell Insular de Formentera

1. Fins que el Consell Insular de Formentera no assumeixi efectivament les competències que li corresponen d'acord amb aquest Estatut, el Consell Insular d'Eivissa ha de continuar exercint-les en relació amb l'illa de Formentera.

2. S'ha de constituir una comissió mixta, de composició paritària, integrada pels representants nomenats pel Govern, el Consell Insular d'Eivissa i l'Ajuntament de Formentera, a fi d'elaborar la corresponent proposta de les transferències que s'hagin de produir a partir de la constitució del Consell Insular de Formentera.

La transferència de les competències que inicialment assumeixi el Consell Insular de Formentera quan es constitueixi s'ha de dur a terme mitjançant una llei del Parlament de les Illes Balears, que ha d'entrar en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de l'Estat* aquest Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

3. El Govern de les Illes Balears ha d'assumir les despeses ocasionades per l'establiment i l'efectivitat de les competències transferides en allò que excedeixi la valoració ordinària del seu cost efectiu.

4. En cas de renúncia a l'assumpció de les competències pel Consell Insular de Formentera, aquestes han de ser exercides pel Govern de les Illes Balears.

Disposició transitòria novena. Inversions de l'Estat

1. Mentre les Corts Generals, en aplicació del que preveu la disposició addicional sisena, no aprovin la modificació de la Llei 30/1998, de 29 de juliol, del règim especial de les Illes Balears, i, en tot cas, en un termini no superior a set anys, la inversió de l'Estat s'ha d'establir atenent la inversió mitjana per capita efectuada a les comunitats autònomes de règim comú, determinada d'acord amb la normativa estatal, homogeneïtzant les actuacions inversores efectuades en aquestes comunitats autònomes per permetre'n la comparabilitat i tenint presents les circumstàncies derivades dels fets diferencials i excepcionals de la comunitat autònoma de les Illes Balears amb incidència en la quantificació de la inversió pública.

2. Per atendre aquest compromís inversor, el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de proposar al Ministeri d'Economia i Hisenda els convenis oportuns

per a l'execució dels programes i les accions estatals sobre R+D+I, transports, ports, medi ambient, ferrocarrils, carreteres, obres hidràuliques, protecció del litoral, costes i platges, parcs naturals i infraestructures turístiques.

3. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda és l'encarregada del seguiment de l'execució dels compromisos anteriors.

Disposició transitòria desena. Comissió Mixta d'Economia i Hisenda

La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que estableix l'article 125 s'ha de crear en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

Mentre no es constitueixi, la Comissió Mixta prevista en l'article 73 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en la redacció de la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, de reforma de la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, n'assumeix les competències.

Disposició transitòria onzena. Agència Tributària

L'Agència Tributària de les Illes Balears, a la qual es refereix l'article 133, s'ha de crear per llei del Parlament en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

Les funcions que en aplicació d'aquest Estatut corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears han de ser exercides, fins a la data en què es constitueixi, pels òrgans que les hagin desenvolupat.

DISPOSICIÓ FINAL

Disposició final. Vigència

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Butlletí Oficial de l'Estat*.